

Besluitenlijst Besluitronde (raadsvergadering)

Datum	02-11-2022
Tijd	16:00 - 23:00
Locatie	Stadhuis - Raadzaal
Voorzitter	H. Bruls
Griffier	S. Ruta
Aanwezigen	Maarten Bakker, Cees de Beer, Eric Bender , Diede Beumer, Lusanne Bouwmans, Charlotte Brand, Sanne Buursink - de Graaf, Gerry van Campen, Paul Eigenhuijsen, Jeanette Exel, Adam Galijasevic, Jeannette Geers, Sander van der Goes, Frank de Gram, Wendy Grutters, Michiel van Hoof, Abdulahi Hussien, Léonie Janssen, Jasmijn Kraaijeveld, Niek Kraut, Eline Lauret, Quirijn Lokker, Delano van Luik, Maartje Maas, Biljana Markovic, Marjolijn Mijling, Sophie den Ouden, April Ranshuijsen, Bart Salemans, Ammar Selman, Ruud Sewpersad, Marieke Smit, Marijke Synhaeve, Ayse Terzi, Rosalie Thomassen, Louisa Tumiwa, Michelle van Doorn en Hans van Hooft Noël Vergunst, Grete Visser, Cilia Daemen, John Brom, Jean-Paul Broeren, Tobias van Elferen
	Omnummer 35

1 Opening en mededelingen

De heer Van Gent is afwezig.

2 Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

Orde van de vergadering:

- Aan de agenda is het Raadsvoorstel Geheimhouding financiële kaders Hezelpoortwoontoren en –garage toegevoegd als hamerstuk.
- We beginnen vandaag met de bespreking van de Stadsbegroting en vervolgens behandelen we het andere debatstuk.
Na de eerste termijn van uw raad over de Stadsbegroting staat er een maaltijd klaar in het restaurant.
- Er wordt vandaag gewerkt met spreektijd.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen:

4.1 t/m 4.10

- 4.1 Vaststelling notulen van de vergadering van 28 september 2022
- 4.2 Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 28 september 2022
- 4.3 Vaststellen behandeladvies van de Ingekomen Stukken
(zie brieven onder agendapunt 10)
- 4.4 Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen West 2015-6
(Batava Boterfabriek) (73/2022)

- 4.5 Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Zuid -2 (Heiweg 235a) (74/2022)
- 4.6 Raadsvoorstel Aanpassing geometrie straten Zuiderveld (75/2022)
- 4.7 Invoeren opkoopbescherming: Wijziging Huisvestingsverordening gemeente Nijmegen 2020 (71/2022)
- 4.8 Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Zuid 2017 -4 (Krekelstraat tussen 12-14) (69/2022)
- 4.9 Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hees - Heseveld - 25 (Wolfkuilseweg 256) (70/2022)
- 4.10 Raadsvoorstel Geheimhouding financiële kaders Hezelpoortwoontoren en -garage (81/2022)

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Voorstellen aanvaard

3 Besluitvorming behandeladviezen van de gespreksrondes

Raadsvoorstel Stadsbegroting 2023-2026	DEBATSTUK 2 NOVEMBER
Raadsvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen en Foodvalley	DEBATSTUK 2 NOVEMBER
Wensen en Bedenkingen Ontwerp DVO MGR/Werkbedrijf	STEMSTUK 2 NOVEMBER

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Voorstellen aanvaard

4 HAMERSTUKKEN

Voor de punten **4.1 t/m 4.10** is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.1 Vaststelling notulen van de vergadering van 28 september 2022

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.2 Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 28 september 2022

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.3 Vaststellen behandeladvies van de Ingekomen Stukken (zie brieven onder agendapunt 10)

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.4 Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen West 2015-6 (Batava Boterfabriek) (73/2022)

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Oud West 2015 - 6 (Batava Boterfabriek) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BPa3006-VG01 met bijbehorende bestanden;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke Ordening.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.5 Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Zuid -2 (Heiweg 235a) (74/2022)

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Zuid 2017 – 2 (Heiweg 235a) vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BPa1002-VG01 met bijbehorende bestanden;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.6 Raadsvoorstel Aanpassing geometrie straten Zuiderveld (75/2022)

1. De geometrie van de **Federico Fellinistraat, Nora Ephronstraat** en het **Fons Rademakerspark** in de woonplaats Nijmegen vast te stellen volgens bijgaande tekening met nummer 574794.
2. Het college te machtigen om de geometrie van de volgende straten in Zuiderveld te wijzigen indien deze afwijkend worden aangelegd: **Nora Ephronstraat, John Fordstraat, Federico Fellinistraat, Alfred Hitchcockstraat, Fritz Langstraat, David Leanstraat, Sergio Leonestraat, Jacques Tatistraat, Orson Wellesstraat, Billy Wilderstraat, Op de set, Zuiderveld, Ingmar Bergmanpark, Bert Haanstrapark** en **Fons Rademakerspark**.

3. Het college te machtigen om, indien het vanwege de aard van een toekomstige straat passender is om een ander achtervoegsel te gebruiken, de onder beslispunt 2 genoemde straatnamen hierop aan te passen.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.7 Raadsvoorstel Invoeren opkoopbescherming: Wijziging Huisvestingsverordening gemeente Nijmegen 2020 (71/2022)

1. Op basis van de 'Onderbouwing Opkoopbescherming' vast te stellen dat er in Nijmegen schaarste is aan goedkope en middeldure koopwoningen tot € 350.000, waardoor het nodig is deze woningvoorraad te beschermen middels een opkoopbescherming.
2. 'Wijziging van de Huisvestingsverordening Nijmegen 2020' vast te stellen, ten behoeve van de invoering opkoopbescherming en de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.8 Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Zuid 2017 -4 (Krekelstraat tussen 12-14) (69/2022)

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Zuid 2017 - 4 (Krekelstraat) ongewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BPa1004-VG01 met bijbehorende bestanden.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.9 Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hees - Heseveld - 25 (Wolfkuilseweg 256) (70/2022)

1. Het bestemmingsplan Hees-Heseveld -25 (Wolfkuilseweg 256) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BPa1002-VG01 met bijbehorende bestanden.
2. De Zienswijzennota Hees-Heseveld - 25 (Wolfkuilseweg 256) vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten

4.10**Raadsvoorstel Geheimhouding financiële kaders Hezelpoortwoontoren en -garage (81/2022)**

1. Met betrekking tot de aan uw Raad aangeboden collegevoorstel Financiële kaders Hezelpoortwoontoren en –garage, de, op grond van artikel 25, derde lid Gemeentewet in verband met artikel 5.1, tweede lid onder b Wet open overheid de door het College van B&W van 18 oktober 2022 opgelegde geheimhouding de op de als geheim aangeduide onderdelen (geel gearceerd) van het raadsvoorstel, te bekrachtigen.
2. Bekrachtiging van de door het college opgelegde geheimhouding op de als geheim aangeduide onderdelen (geel gearceerd) van het raadsvoorstel het raadsvoorstel Financiële kaders Hezelpoortwoontoren en –garage tot aan ondertekening van de Koop- Realisatie en Ontwikkelovereenkomst voor het project Hezelpoortwoontoren en –garage.

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Conform besloten**5****BENOEMINGEN**

Er zijn geen benoemingen.

6**Vragen van raadsleden aan het college**

Er zijn geen vragen aangekondigd.

7.1 Raadsvoorstel Stadsbegroting 2023-2026 (76/2022)

1. De stadsbegroting 2023 – 2026 vast te stellen.
2. De veranderingen in de begroting vast te stellen zoals opgenomen in het deel Begroting -> Financieel beeld -> Programmabegroting.
3. Het investeringsplan 2023 – 2026 vast te stellen dat is opgenomen in de paragraaf investeringen; inclusief de nieuwe investeringen die voorgesteld worden in het deel Begroting -> Financieel beeld -> Investeringsplan.
4. De onttrekkingen en stortingen in de saldireserve te verwerken zoals opgenomen in het Begroting -> Financieel beeld -> Programmabegroting en toegelicht in het programma Financiën -> Veranderingen in de begroting.
5. De subsidieplafonds voor de betreffende programma's vast te stellen volgens het overzicht in het deel Financiële begroting > subsidies > subsidieplafonds.
6. De wijziging van de indexeringspercentages voor de programmabegroting voor 2023 vast te stellen zoals opgenomen in het deel Financiële begroting -> Grondslagen en uitgangspunten.
7. De grondslagen en uitgangspunten vast te stellen voor de grondexploitaties zoals opgenomen in het deel Financiële begroting -> Grondslagen en uitgangspunten.

Motie Vroegsignalerings voor iedereen die in schulden dreigt te komen
Indiener: Adam Galijasevic (PvdA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constateernde dat:

- Door de stijgende kosten van levensonderhoud de armoedeproblematiek ook in Nijmegen toeneemt en steeds meer mensen in schulden (dreigen te) komen;
- Het aantal vroegsignaleringen van (mogelijke) schulden ten opzichte van 2019 bijna is verviervoudigd: van 1286 in 2019 naar 4.979 in 2021;
- Het college inzet op vroegtijdig voorkomen van schulden doormiddel van onder andere vroegsignalerings, waarin de gemeente afspraken heeft met woningcorporaties, zorgverzekeraars, energie- en watermaatschappijen om signalen door te geven van mensen die in betalingsproblemen komen;
- Onderzoek van het NVVK aan toont dat naast bovengenoemde partijen ook de Belastingdienst, gemeentelijke belastingdienst, het CJIB en telefoonmaatschappijen tot de grootste schuldeisers behoren. En dat met name jongeren te maken hebben met schulden bij telefoonmaatschappijen;
- Dat de belastingdienst ook nog een zogeheten preferente schuldeiser is die met voorrang terugbetaling kan eisen die ten koste kan gaan van de afbetaling van schulden die samenhangen met primaire levensbehoeften zoals, huur, energie en waterschulden;
- Het college in het coalitieakkoord het volgende uitgangspunt hanteert: "Jongeren en jongvolwassenen met schulden willen we zoveel mogelijk met een schone lei laten starten en behoeden voor het opbouwen";
- Ondernemers sinds oktober 2022 de betalingsachterstand die ze opgelopen hebben tijdens de coronaperiode terug moeten betalen en het NVVK, en aanvullende data, laten zien dat de schuldenproblematiek onder met name zelfstandigen en MKB'ers toeneemt.

Overwegende dat:

- Het convenant 'vroegsignalerings schulden' zich beperkt tot betalingsachterstanden van de huur-, energie-, zorg- en waterrekening en daarmee andere schulden buiten het zicht blijven;

- Specifieke doelgroepen zoals jongeren en ondernemers hierdoor niet, of minder goed vroegtijdig in beeld komen omdat de schulden op een andere plek ontstaan;
- Het college middels jongerenwerk schuldenproblematiek onder jongeren probeert te signaleren, maar dat vanwege o.a. schaamte dit instrument onvoldoende geschikt is om vroegtijdig te signaleren.
- Afspraken met overige schuldeisers zoals de belastingdienst of telefoonmaatschappijen om vroegtijdig signalen door te geven een effectief middel zou zijn om meer zicht te krijgen op (ontwikkende) schuldenproblematiek onder jongeren en ondernemers.

Verzoekt de Raad

1. Te onderzoeken of en welke instanties kunnen worden toegevoegd aan de aanpak 'Vroegsignalering/Op de rit'. In elk geval hierbij te kijken naar overige grote schuldeisers, te weten de Belastingdienst, de gemeentelijke belastingdienst en telefoonmaatschappijen teneinde beter en eerder te kunnen signaleren of mensen in de schulden terechtkomen.
2. Hierover uiterlijk in januari 2023 te rapporteren aan de gemeenteraad.

Het tweede beslispunt is tijdens de beraadslagingen als volgt gewijzigd:

2. Hierover te rapporteren aan de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2023 synchroon aan het beleidsplan vroegsignalering.

Motie unaniem aanvaard

Motie Samen voor Nijmegen met ervaringsdeskundigen: van woord naar daad Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Gemeenten in Nederland nog onvoldoende gebruik maken van de kennis en kunde van ervaringsdeskundigen;
- Ervaringsdeskundigheid aanvullend en complementair kan worden ingezet naast de kennis van professionals, ambtenaren en onderzoek;
- Ervaringsdeskundigen een belangrijke brug vormen tussen systeemwereld en leefwereld.

Overwegende dat:

- In het coalitieakkoord expliciet wordt aangegeven dat de coalitie het belang van de inzet van ervaringsdeskundigheid ziet;
- Gemeenten en ook die van Nijmegen de inzet van ervaringsdeskundigen bij het maken dan wel het aanpassen van beleid kan vergroten;
- De gemeente Utrecht in 2019 al startte met de inzet van ervaringsdeskundigen bij de Actie Agenda Utrechters Schuldenvrij;
- De komende maanden op het gebied van armoedebestrijding de gemeente Nijmegen nog veel werk te doen heeft.

Roept het college op:

1. Om zo spoedig mogelijk te starten met het actief betrekken van ervaringsdeskundigen bij het maken, aanpassen en uitvoeren van beleid aangaande armoedeproblematiek en schuldhulpverlening.
2. Parallel hieraan een plan te bedenken waarin ervaringsdeskundigen structureel worden meegenomen bij het maken van beleid in onze gemeente op alle belangrijke dossiers. Bij dit plan nader te specificeren wat er exact verstaan wordt onder ervaringsdeskundigheid. Hierover in Q1 2023 te rapporteren aan de raad.

3. Bij dit plan ook expliciet te onderzoeken of ervaringsdeskundigen in dienst kunnen worden genomen door de gemeente zodat ze samen met professionals en ambtenaren kunnen werken aan beleid in initiatieven.

35 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

3 stemmen tegen: VVD

Motie aanvaard

Motie Laat de bal weer rollen. Voetballen op een veilig veld zonder blessure
Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Sporten voor jong en oud in onze gemeente van groot belang is;
- Voetbal daarbij een belangrijk onderdeel is;
- Het van belang is dat er een breed voetbalaanbod is in alle wijken van de stad;
- Het voetbalveld van amateurvoetbalclub VV Krayenhoff grote gebreken, waaronder kuilen, vertoont en hierdoor vrijwel onbespeelbaar is geworden;
- Dit een gevaar is voor spelers en er zelfs al spelers zijn geblesseerd.

Overwegende dat:

- Er in de zomer van 2021 door een hoofdaannemer een topaagrenovatie heeft plaatsgevonden en daarbij ook de drainage is vervangen en aangesloten op een drainagekoffer met een overloop naar het riool (kosten € 51.000,-);
- Kort na de zomer van 2021 opnieuw door een hoofdaannemer een nieuwe topaag opnieuw moest worden gemengd en gezaaid worden (kosten € 12.000,-);
- De gemeente de schade aan het veld niet heeft kunnen verhalen op de hoofdaannemer omdat de oorzaak hiervan niet is vastgesteld;
- In de doelenboom van de begroting expliciet staat: 'we leggen nieuwe (kunst)grasvelden aan';
- VV Krayenhoff ook op korte termijn over moet van een natuurgrasveld naar een kunstgrasveld maar de nood momenteel zo hoog is, het veld is nu onbespeelbaar, dat wachten op de begroting van 2024, geen optie is.

Roept het college op:

1. Om het natuurgrasveld van VV Krayenhoff zo spoedig mogelijk speelklaar te krijgen. Door de topaag van het veld opnieuw te mengen en te zaaien dan wel anderszins. De kosten hiervan te dekken uit de Programmabegroting Sport.
2. Om gegeven de urgentie en de kwaliteit van het veld van VV Krayenhoff de noodzakelijke middelen voor een kunstgrasveld (te weten € 750.000,-) bij een integrale afweging van de stadsbegroting 2024-2027 op te nemen als investering. Parallel daaraan aan het college de opdracht te geven om te onderzoeken of de noodzakelijke investering van € 750.000,- via voorfinanciering kan worden gedekt uit de budgetten die binnen de programmabegroting Sport beschikbaar zijn. Dit alles met als doel dat in de zomer van 2023 (in plaats van de zomer van 2024) het natuurgrasveld van VV Krayenhoff kan worden vervangen door een kunstgrasveld.

35 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

3 stemmen tegen: Partij voor de Dieren

De heer Galijasevic wordt geacht zich van stemming te hebben onthouden

Motie aanvaard

Motie Geef met je hart. Meer financiële steun voor stichting Hartslag Nijmegen.
Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Hoe eerder een hartmassage start, hoe groter de overlevingskansen zijn;
- AED's in de publieke ruimte daarin van grote betekenis zijn en een leven kunnen redden;
- Het netwerk van AED's afgelopen jaren is uitgebreid in de stad met dank aan de stichting Hartslag Nijmegen;
- De stichting Hartslag Nijmegen afgelopen jaren veel werk heeft verzet met het uitbreiden van het aantal AED's in de gemeente op publiek bereikbare plaatsen en het aanbieden van zowel basis- als herhaalcursussen aan Nijmegenaren.
- In het coalitieakkoord staat: 'Wij verhogen de financiële steun aan het AED-netwerk, dat uit verschillende burgerinitiatieven bestaat'.

Overwegende dat:

- Door kostenstijgingen en teruglopende sponsoring de stichting Hartslag Nijmegen het financieel steeds lastiger krijgt;
- De continuïteit van de stichting daarmee in gevaar dreigt te komen;
- Om de dekkingsgraad in de stad optimaal te maken er nog tussen de 75 en 85 AED's extra geplaatst moeten worden;
- Er ook sterk ingezet moet worden op het op gang brengen van basis- en herhaalcursussen en het vervangen van AED's die reeds zijn afgeschreven en het onderhoud van AED's.

Roept het college op:

1. Om stichting Hartslag Nijmegen boven de reeds bij het coalitieakkoord toegezegde € 5000,- voor 2023 een extra financiële bijdrage te geven van € 15.000,- en dit los te zien van de instandhoudingskosten. Deze kosten te dekken uit het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg.
2. In overleg te treden met de stichting voor een plan van aanpak en mogelijke structurele continuering van gelden voor 2024 en verder.

Motie unaniem aanvaard

Motie Laat de zon schijnen op daken en daarmee in portemonnees van huishoudens
Indieners: Charlotte Brand (PvdA), Eline Lauret (Partij voor de Dieren), Maarten Bakker (VVD), Hans van Hooft (SP), Marjolijn Mijling (CDA), Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Nijmegen er naar streeft om in 2045 klimaatneutraal te zijn;
- De verduurzaming van de sociale voorraad huurwoningen hierbij een belangrijk onderdeel is;
- Bij de evaluatie van de Prestatieafspraken van 2021 bleek dat er nog veel woningen zijn met een laag energielabel, het aantal huizen met de slechtste labels f en g bovendien is toegenomen met 570;

- De afspraken over verduurzaming achterlopen op de planning.

Overwegende dat:

- Dat naast het beter isoleren van gevels en daken ook het plaatsen van zonnepanelen bijdraagt aan de verduurzamingsopgave van corporaties en daarmee aan een verlaging van de energiekosten voor huurders;
- Bewoners van corporatiewoningen direct profiteren van de plaatsing van zonnepanelen;
- De energiekosten, naast de algemene kosten voor levensonderhoud, voor veel Nijmegenaren, zeker ook wanneer zij wonen in corporatiewoningen, blijven stijgen;
- Het aanbrengen van zonnepanelen op corporatiewoningen zorgt voor een verlaging van de energierekening van huurders;
- Dat de nood op dit moment zo hoog is dat de gemeente moet sturen op de woningmarkt waar ze kan.

Roept het college op om:

1. Tijdens de huidige, nog lopende onderhandelingen over de Prestatieafspraken namens de gemeente in te zetten op een verplichting van zonnepanelen op elk geschikt dak van een woning van de woningbouwcorporaties die in Nijmegen actief zijn.
2. Nader uit te werken hoe dit te financieren waarbij gedacht kan worden aan het deels betalen door de corporaties en deels uit een nog op te richten revolverend fonds. Hierover uiterlijk in februari 2023 terug te rapporteren aan de raad.

Beslispunt 1

37 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66 (4), PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

1 stem tegen: D66 (1)

Beslispunt 1 aanvaard

Beslispunt 2

17 stemmen voor: PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

21 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66

Beslispunt 2 verworpen

Motie Geen gascentrale op Engie-terrein

Indieners: Charlotte Brand (PvdA), Eline Lauret (Partij voor de Dieren), Maarten Bakker (VVD), Hans van Hooft (SP), Marjolijn Mijling (CDA), Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Nijmegen er naar streeft om in 2045 klimaatneutraal te zijn;
- Op 6 september j.l. het ontwerpbestemmingsplan Kanaalhavens-7 door het college is gepresenteerd;
- Daarin de mogelijkheid wordt opgehouden op deze plek een gascentrale te bouwen in Nijmegen;
- Engie een vergunning heeft aangevraagd voor onder meer de bouw van een gascentrale, en deze vergunning reeds in ontwerp door de provincie Gelderland is verleend.

Overwegende dat:

- Dat de bouw van een gascentrale op deze plek zeer onwenselijk is voor de stad en haar inwoners;
- De luchtkwaliteit in dit gebied al slechter is dan elders in de stad;

- De gemeenteraad van Nijmegen eerder de klimaat- en biodiversiteitscrisis heeft uitgeroepen en daarmee dus erkend;
- Engie en het college de raad en de omwonenden altijd heeft voorgehouden dat bij de bouw van een nieuwe energiecentrale hier altijd duurzame energie zou worden opgewekt;
- Zowel landelijk als lokaal het beleid gericht is op afbouw van aardgas;
- Het bestemmingsplan nog niet is vastgesteld en de gemeenteraad zich nog kan uitspreken tegen de bouw van een gascentrale.

Roept de raad op om:

1. Zich uit te spreken tegen de mogelijke bouw van een CO2 producerende centrale, zoals bijvoorbeeld een gestookt op fossiel gas, op het Engie-terrein.

Roept het college op om:

2. Een zienswijze in te dienen tegen de door de provincie verleende vergunning, met het verzoek om de mogelijkheid tot de bouw van een CO2 producerende centrale, zoals bijvoorbeeld gestookt een op fossiel gas, uit deze vergunning te schrappen.

Beslispunt 1

31 stemmen voor: GroenLinks, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, WVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

7 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen

Beslispunt 1 aanvaard

Beslispunt 2

17 stemmen voor: PvdA, Partij voor de Dieren, SP, WVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

21 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66

Beslispunt 2 verworpen

Motie Stop het kapitaliseren van klimaatverandering: Reclames fossiel en bio-industrie vrij

Indiener: Diede Beumer (GroenLinks)

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 02-11-2022

Constaterende dat

- We in Nijmegen ambities hebben om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen en ons hebben gecommitteerd om te voldoen aan de doelstellingen van het klimaatverdrag van Parijs en het landelijke klimaatakkoord.
- We in 2021 de klimaat- en biodiversiteitsnoodtoestand hebben uitgeroepen.
- Er desondanks nog steeds reclames voor vervuilende producten en activiteiten op gemeentelijke Abri's te vinden zijn.
- Het wettelijk is toegestaan om reclame-uitingen voor een productgroep te weigeren.
- Diverse steden inmiddels zijn overgegaan tot het verbannen van fossiele reclames in de openbare ruimte.

Overwegende dat

- Het inmiddels bijvoorbeeld vanzelfsprekend is in onze maatschappij dat reclame voor tabaksproducten verboden is.
- Reclames voor fossiele producten en diensten, zoals vliegreizen en vervuilende auto's verleiden en stimuleren om aankopen te doen die de klimaatcrisis verergeren.
- Niet alleen fossiele producten een grote bijdrage leveren aan het uitstoten van broeikasgassen maar ook (intensieve) veehouderij een belangrijk aandeel hier in heeft.

Verzoekt het college

1. Bij contractverlengingen en toekomstige nieuwe contracten voor reclame in de openbare ruimte als voorwaarde te stellen dat er geen reclame voor fossiele producten en diensten en producten uit de bio- industrie worden getoond waaronder in ieder geval behoren: vliegreizen, cruiseschipvakanties, fossiele brandstoffen, voertuigen met fossiele brandstofmotoren, vleesproducten en producten uit de intensieve vee-industrie;
2. Zo snel mogelijk met alle reclame exploitanten die met de gemeente Nijmegen een lopende overeenkomst hebben, alsook met de aanvragers van vergunning-plichtige buitenreclame (reclame aan gebouwen) het gesprek aan te gaan en op basis van vrijwilligheid afspraken te maken over het spoedig terugdringen van reclame voor fossiele producten en producten uit de bio-industrie in de openbare ruimte, zo nodig met een actualisering van de bestaande overeenkomsten;
3. Zo nodig te onderzoeken en bij de Raad in beeld te brengen wat het financieel betekent om de reclame exploitanten te stimuleren tot het actualiseren van voornoemde lopende contracten in voorgaande zin.

21 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA

17 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie aanvaard

Motie Stagemakelaars voor een eerlijke arbeidsmarkt

Indien: Quirijn Lokker (GroenLinks)

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 2 november 2022

Constateerende dat:

- het mbo jaarlijks zo'n 500.000 studenten opleidt voor beroepen die de ruggengraat van onze samenleving vormen;
- de stage, in het mbo BPV (beroepspraktijkvorming) genoemd, een groot onderdeel van de opleiding uitmaakt;
- de inrichting van het mbo-onderwijs nog te weinig gelijke kansen biedt aan studenten, met name in het economisch-administratieve domein, zo blijkt uit onderzoek naar economisch administratieve opleidingen in het mbo van het CMMBO;
- met name jongeren met een beperkt netwerk meer moeite hebben om zelf een stageplaats te vinden.

Overwegende dat:

- in Amsterdam en Rotterdam naar grote tevredenheid is geëxperimenteerd met een 'stagemakelaar';
- een stagemakelaar de kloof dicht tussen onderwijs en bedrijfsleven;
- uit onderzoek in opdracht van het NRO (nationaal regie-orgaan onderwijsonderzoek) blijkt dat 'de mbo'ers die geholpen zijn door stagemakelaars, zeer tevreden zijn over de ondersteuning. Betrokkenen geven aan dat een deel van hen zonder hulp van de stagemakelaar zou zijn uitgevallen uit het mbo. Doordat zij hun opleidingen kunnen blijven vervolgen blijft de motivatie intact.';
- De gemeente Nijmegen heeft aangegeven de inzet van de stagemakelaar te willen financieren.
- Aangezien het om regionale middelen gaat, moeten deze ook 'regionaal' worden ingezet. Dus is de stagemakelaar voor alle studenten van het ROC en Yuverta in Nijmegen, niet alleen de studenten die in Nijmegen wonen.
- ROC Nijmegen en Yuverta hebben aangegeven zorg te willen dragen voor werving, selectie en begeleiding van de stagemakelaar en een onderzoeker beschikbaar stellen om te monitoren wat de effecten zijn.

Roept het college op:

1. een pilot op te starten met twee stagemakelaars: een voor Yuverta en een voor ROC Nijmegen;
2. dit te doen voor een periode van 2 jaar om goed te kunnen monitoren wat het effect van de inzet van een stagemakelaar is;
3. na 2 jaar deze pilot te evalueren en de raad hierover te informeren met een brief;
4. hiervoor maximaal een budget van € 210.000 beschikbaar te stellen;
5. dit te financieren vanuit regionale middelen (jeugdwerkloosheid/RMC).

Motie unaniem aanvaard**Motie Wonen is een recht, kraak de leegstand
Indiener: Quirijn Lokker (GroenLinks)**

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat

- Er volgens de meest recente cijfers van het CBS meer dan anderhalf duizend woningen, winkelpanden en kantoren leeg staan in Nijmegen';
- Nijmegen in de landelijke top 3 staat als het gaat over het woningtekort;
- De politie op 22 oktober j.l. een groep mensen die geraakt wordt door de wooncrisis heeft verwijderd uit een leegstaand pand;
- Er geen overleg is gevoerd tussen de politie, eigenaar van het pand en deze groep mensen alvorens er een poging gedaan werd om hen uit het leegstaande pand te verwijderen.
- Langdurige leegstad in tijden van woningnood eerder aan de orde is gesteld

Overwegende dat

- Wonen een recht is en een dak boven je hoofd een basisbehoefte is;
- Het onacceptabel is dat we in tijden van woningnood te maken hebben met zoveel leegstand;
- Het eenieders belang is om te zorgen dat woningen die geschikt zijn ook worden gebruikt om te voorzien in de woonbehoefte;
- De gemeente regie moet houden op de woningmarkt en het niet aan de markt moet overlaten;
- Het aanpakken van leegstand prioriteit moet krijgen om bij te dragen aan het recht op wonen;
- In verschillende gemeentes al wordt gewerkt met actief leegstandsbeleid

Verzoekt het college

1. Alle beschikbare middelen tegen leegstand in te zetten. Daarvoor uiterlijk in januari 2023 te komen met een plan van aanpak met daarin alle beschikbare middelen die de gemeente heeft om leegstand tegen te gaan. Daarin actief te onderzoeken of er gewerkt kan worden met leegstandsbeleid, het inzetten van een leegstandsboete en andere juridische middelen om leegstand aan te pakken.
2. Wanneer er sprake is van kraken in de stad het gesprek tussen gemeente, eigenaar en krakers actief te faciliteren. In dit gesprek te bemiddelen of de gekraakte panden, al dan niet tijdelijk, kunnen worden ingezet als woonruimte.

Beslispunt 1

26 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
12 stemmen tegen: D66, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Beslispunt 1 aanvaard

Beslispunt 2

19 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP

19 stemmen tegen: D66, Stadspartij Nijmegen, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Stemmen zijn gestaakt. Over dit beslispunt wordt tijdens de volgende raadsvergadering opnieuw gestemd.

Motie Maak van OV een publieke dienst

Indiener: Hans van Hooft (SP)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022;

Constaterende, dat:

1. Het OV door ondercapaciteit in veel situaties geen goed alternatief biedt voor de auto;
2. Steeds meer mensen door de hoge benzineprijzen en de inflatie niet meer rond kunnen komen;
3. Er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis;

Overwegende, dat:

1. Het OV in vergelijking met privaat vervoer beter is voor het klimaat;
2. Het OV in vergelijking met privaat vervoer meer ruimte laat voor groen;
3. Het OV in vergelijking met privaat vervoer beter is voor de gezondheid van mensen;
4. Het OV door terugdringen van autogebruik de maatschappij meer oplevert dan het kost;
5. Het OV in vergelijking met autobezit goedkoper is voor individuen;
6. Het OV een publieke voorziening is, en dus ook onder publieke (democratische) controle zou moeten staan;
7. Het binnen de huidige regelgeving mogelijk is dat een gemeentelijk busbedrijfmeedingt in de provinciale OV-concessies;

Roept het college op:

1. Het bus-voordeelabonnement beschikbaar te stellen voor alle inwoners van Nijmegen;
2. Het bus-voordeelabonnement uit te breiden met deelmobiliteit;
3. Omliggende gemeente te vragen zich bij het abonnement aan te sluiten;
4. Stadsgesprekken te organiseren over wensen voor meer en beter OV;
5. Een democratisch georganiseerd gemeentelijk of regionaal vervoersbedrijf op te richten;
6. Dit voor een periode tien jaar te bekostigen uit de saldierveserves;

Beslispunten 1, 5 en 6

4 stemmen voor: SP, GewoonNijmegen.Nu

34 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, VVD, CDA, ODV

Beslispunten 1, 5 en 6 verworpen

Beslispunten 2,3 en 4

7 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP, GewoonNijmegen.Nu

31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD, CDA, ODV

Beslispunten 2, 3 en 4 verworpen

Motie Een open zwembad Dukenburg

Indiener: Hans van Hooft (SP)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende, dat:

- de zwembaden Nijmegen-West en Dukenburg op het einde van hun levensduur zijn;

- door de komst van het nieuwe zwembad op de Winkelsteeg de zwembaden in Nijmegen-West en Dukenburg per 2026 gesloten worden;
- mede daardoor een besparing ontstaat op de exploitatie van 2026 van € 500.000;
- er voldoende financiële middelen zijn om zwembad Dukenburg ook na 2026 op te houden;
- het college de voorkeur heeft de realisatie van het zwembad te combineren met de realisatie van een nieuwe sporthal;
- dit op de locatie van de huidige Jan Massinkhal.

Overwegende, dat:

- er bedrijfseconomisch overwegingen zijn om zwembad Dukenburg te sluiten;
- zwembad Dukenburg een belangrijke maatschappelijke en sociale functie heeft voor Dukenburg;
- er sociaal maatschappelijke goede redenen zijn om zwembad Dukenburg open te houden;
- op dit moment niet duidelijk is of het nieuwe zwembad in de Winkelsteeg een volwaardig en goed alternatief zal zijn voor bewoners van Dukenburg;
- de (beoogde) locatie van het zwembad in Winkelsteeg als belemmering wordt gezien door de gebruikers van zwembad Dukenburg;
- gezien de huidige ontwikkelingen op gebied van bouwen (een tekort aan personeel, een tekort aan materialen en de enorm gestegen bouwkosten) het maar de vraag is of de zwembaden Nijmegen-West en Dukenburg gesloten kunnen worden in 2026;
- het beter is om "geen oude schoenen weg te gooien zolang er geen nieuwe voorhanden zijn".

Roept het college op:

- Het zwembad in Dukenburg open te houden, ook na 2026 open te houden, zolang het een belangrijke maatschappelijke en sociale functie heeft voor Dukenburg;
- De kosten van €341.000 op de exploitatiesubsidie en € 59.000 op reservering onderhoud, in totaal €400.000, vanaf 2026 te dekken door jaarlijks € 400.000 minder te sparen ten gunste van de saldi reserve.

7 stemmen voor: PvdA, SP

31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, Partij voor de Dieren, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie verworpen met inachtneming van een stemverklaring van GewoonNijmegen.Nu

Motie Pak 's lekker deur

Indiener: Wendy Grutters (Stadspartij Nijmegen)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022

Constateerende dat:

- Er in de Stadsbegroting aangekondigd wordt dat er een erfgoedsubsidieregeling komt en een subsidieregeling voor volkscultuur daar deel van uit maakt.
- Deze subsidieregeling nu nog niet is opengesteld en er nog geen aanvraag kan worden ingediend voor het kalenderjaar 2023.

Overwegende dat:

- Het Nijmeegse carnaval in de afgelopen jaren niet kon worden gevierd door de coronabeperkingen.
- Carnavalsverenigingen in de jaren daarvoor al aanklopten bij de gemeenteraad voor steun omdat zij in tijden van kostenstijgingen zich genoodzaakt zagen om steeds meer kosten te maken voor bijvoorbeeld opslag en bouw van carnavalswagens, maar in die jaren geen extra steun hebben ontvangen.
- Carnaval geen aanspraak kon maken of heeft gemaakt van coronasteunregelingen en het

verwerven en vasthouden van sponsors in de afgelopen jaren niet goed mogelijk was.

- Het carnaval een zeer belangrijke vorm van volkscultuur is, dat meer behelst dan de vier dagen carnaval, maar ook een duidelijke maatschappelijke taak heeft dankzij bijvoorbeeld scholenbezoeken, ziekenbezoeken, activiteiten voor senioren.

- De Federatie Openbaar Carnaval Nijmegen ambities heeft geformuleerd om bij de aanstaande terugkeer van het carnaval in Knotsenburg, Kikkergat en Knippenstekkie -en in de aanloop en nasleep daarvan- immaterieel erfgoed, maatschappelijke inzet en verduurzaming meer in te bedden in activiteiten, meer doelgroepen te bereiken en dit wil bereiken door een intensievere samenwerking tussen de verenigingen die al gestalte heeft gekregen in de FOCN.

- Dit ambities zijn die steun verdienen maar niet uit sponsorgeld alleen gerealiseerd kunnen worden.

- Het jammer is dat het carnaval weinig van deze ambities kan waarmaken bij de extra feestelijke terugkeer van het carnaval in onze gemeente en de volkscultuursubsidieregeling nog geen soelaas biedt.

Verzoekt het college om:

1. Nog voor de openstelling van de erfgoedsubsidieregeling en volkscultuursubsidieregeling, en wel nog dit jaar, het gesprek aan te gaan met de Federatie Openbaar Carnaval Nijmegen om te bespreken hoe de gemeente tot steun kan zijn in de verwezenlijking van deze ambities al per carnaval 2023.

33 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD, CDA

5 stemmen tegen: Partij voor de Dieren, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie aanvaard

Motie Old city is too pretty for a Curver box

Indiener: Wendy Grutters (Stadspartij Nijmegen)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022

Constaterende dat:

- De coalitie in het coalitieakkoord een voornemen heeft opgenomen om een visie voor visualisatie van erfgoed in de openbare ruimte te maken.
- Een dergelijke visie er nu niet is en de raad en stad nog moet worden meegenomen bij de totstandkoming ervan.
- De stad enorm aan het groeien is en aan het begin staat van een aantal grote bouwopgaves

Overwegende dat:

- Nijmegen veel van haar erfgoed is kwijtgeraakt, door bombardement of slopershamer, maar wel de ambitie heeft om zichzelf te profileren als oudste stad van Nederland.
- Visualisaties in de openbare ruimte daarom enorm belangrijk zijn om die historie te vertellen en te verbeelden en op begrijpelijke wijze naar een breed publiek te brengen.
- Er in het verleden helaas veel voorbeelden zijn geweest van visualisaties die onherkenbaar zijn als zodanig, niet goed ingepast werden in het straatbeeld of artistiek of esthetisch onder de maat waren.
- Nijmegen een enorm rijk gevuld archeologiedepot heeft waarin veel cultuurhistorisch materiaal voor het publiek verborgen ligt, o.a. in torenhoge stapels Curver boxen.
- Er een aantal grote ruimtelijke ontwikkelingen aanstaande zijn, waardoor er grote kansen liggen voor een inhaalslag van geslaagde visualisatie van erfgoed in de openbare ruimte zoals in het Valkhofkwartier, Waalfront, Waalsprong, Stationsgebied en/of de Winkelsteeg.
- Het inpassen of in het openbaar tentoonstellen van een aantal van deze vondsten zal bijdragen aan de inhaalslag in het visualiseren van uit het oog verloren historie en ook direct herkenbaar zal zijn als historische visualisatie.

- De grote ruimtelijke ontwikkelingen staat die ook kansen bieden voor een inhaalslag van geslaagde visualisatie van erfgoed.

Verzoekt het college om:

1. Bij het opstellen van de visualisatievisie ook het inpassen en weer zichtbaar maken van historisch materiaal uit het archeologiedepot te betrekken.
2. Zich in te spannen om in 202 deze visualisatievisie te ontwikkelen, in samenspraak met het culturele en cultuurhistorische veld van Nijmegen, zodat we deze visie kunnen betrekken in de ruimtelijke ontwikkelingen die vanaf 2024 gaan plaatsvinden.

Beslispunt 2 is gedurende de beraadslagingen als volgt gewijzigd:

2. Zich in te spannen om zo snel mogelijk deze visualisatievisie te ontwikkelen, in samenspraak met het culturele en cultuurhistorische veld van Nijmegen.

31 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD

7 stemmen tegen: Partij voor de Dieren, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie aanvaard

Motie Sjors kan ook rappen

Indiener: Wendy Grutters

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Sjors Sportief een succesvolle manier is om kinderen te laten proeven van allerlei vormen van sport en vele sportaanbieders hierbij zijn aangesloten.
- We voor cultuur, Sjors Creatief aanbieden om kinderen te laten proeven van culturele activiteiten maar veel culturele organisaties hier nog niet bij zijn aangesloten

Overwegende dat:

- Veel kinderen nog moeten ontdekken wat ze willen, maar steeds minder ouders de financiële ruimte hebben om hen dat te laten ontdekken
- Niet alleen sporten, maar ook cultuur belangrijk is voor de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren
- Sjors creatief al bestaat maar de vele keuzemogelijkheden, zoals bij Sjors Sportief aanbiedt ook wenselijk zijn voor de cultuursector. Zodat we ook binnen cultuur kinderen een kans geven om te ontdekken wat ze willen, wie zij zijn en wat hun talenten zijn.
- Het uitbreiden van het aantal creatieve aanbieders aan Sjors Creatief de kinderen meer ontwikkeling en keuzemogelijkheden biedt.
- Hierin ook aandacht zou mogen zijn voor het feit dat Nederland wereldwijd bekend staat om haar nachtcultuur en dit onder jongeren steeds populairder wordt, maar er in Sjors Creatief nog geen aanbod is voor cultuurvormen die daarbij horen zoals draaien (DJ).
- Nijmeegse partijen uit het *urban* veld zoals Beatwise en Waalhalla belangrijke actoren kunnen zijn om onze doelstelling 'cultuur voor iedereen' te behalen, en juist *urban* zeer populair is onder jongeren en hiphopcultuur momenteel de grootste cultuurstroming is die ook doelgroepen aanspreekt die weinig aansluiting hebben bij de klassieke kunstvormen.
- Aanbieders die daarop inspelen echter nog niet zijn opgenomen in het aanbod van Sjors Creatief.

Verzoekt het college om:

1. Te onderzoeken met welke culturele aanbieders Sjors Creatief kan worden uitgebreid en hierin ook expliciet *urban* en nachtcultuur in mee te nemen

2. Uitkomsten van dit onderzoek en een voorstel voor te leggen aan de raad voor het einde van het eerste kwartaal van 2023.

Beslispunt 1 is gedurende de beraadslagingen als volgt gewijzigd:

1. Te verkennen met welke culturele aanbieders Sjors Creatief kan worden uitgebreid en hierin ook expliciet *urban* en nachtcultuur in mee te nemen

34 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA, ODV

4 stemmen voor: VVD, GewoonNijmegen.Nu

Motie aanvaard

Motie Clean City, Young Vibe

Indiener: Wendy Grutters (Stadspartij Nijmegen)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022

Constaterende dat:

- Graffiti zowel een gewenste kunstvorm (street art) is als een ongewenste uitingsvorm is (illegale graffiti).
- Er nog geen visie is op hoe we omgaan met graffiti in de openbare ruimte.
- Met een integrale aanpak zowel de kosten van het verwijderen van illegale graffiti als de hoeveelheid illegale graffiti gehalveerd kunnen worden (aantoonbaar voorbeeld: Den Haag).

Overwegende dat:

- We de laatste jaren de binnenstad een stuk mooier hebben gemaakt, street art in opdracht een bijdrage heeft geleverd aan een gevoel van trots en veiligheid terwijl we ook de stad hebben zien verloederen door de vele illegale graffiti op objecten en muren.
- Een positieve synergie tussen het stadsaanzicht en kostenaspect ontstaat als ongewenste graffiti snel wordt verwijderd terwijl gelijktijdig legale street art wordt gefaciliteerd.
- Daarom de combinatie van een visie op street art mét een integrale aanpak tegen illegale graffiti gewenst is.
- Het plaatsen van street art illegale graffiti tegen kan gaan, vanuit zowel de code die deze groep heeft dat ze niet over elkaars werk heen spuiten, evenals het inzetten van coating, een bescherm laag die ervoor zorgt dat graffiti makkelijk verwijderd kan worden.
- Street art van waarde is voor een stad.
- Vrijplaatsen het podium/de oefenruimte zijn voor artiesten om hun kunst te ontwikkelen, ruimte om te experimenteren nodig is en zal zorgen dat er op minder plaatsen illegale graffiti verschijnt.
- Het nog niet duidelijk is hoelang waardevolle street art blijft hangen alvorens het kan worden vervangen of verwijderd en een visie daarop wel recht zou doen aan de waardering voor deze kunstvorm.
- Een positieve synergie in het stadsaanzicht en kosten ontstaat als ongewenste graffiti snel wordt verwijderd terwijl gelijktijdig legale streetart wordt gefaciliteerd
- Gemeente Nijmegen alleen illegale graffiti verwijdert van gemeentelijke eigendommen maar een succesvolle aanpak alleen werkt al graffiti van alle objecten snel verwijderd wordt, waar het ook staat.
- Er nog geen integrale visie is op illegale graffiti enerzijds en street art anderzijds.
- Een visie op street art en een integrale aanpak op illegale graffiti leidt tot zowel minder illegale street art en tegelijkertijd de gemeentelijke kosten om de illegale graffiti te verwijderen drastisch omlaag kan brengen

Verzoekt het college om:

1. Om een visie te ontwikkelen op street art in de openbare ruimte voor heel Nijmegen waar o.a. in beschreven wordt:
 - a. Hoeveel street art kunstwerken we per stadsdeel en in totaal willen hebben;
 - b. Een gewenste verhouding tussen street art dat verwijst naar ons verleden, de huidige tijd en vrije kunst;
 - c. Het aantal jaren dat een street art kunstwerk in de openbare ruimte te zien is voordat het mag worden verwijderd/vervangen;
 - d. Hoe het participatieproces met de omgeving/buurt wordt vormgegeven.
2. Om naast deze visie een integrale aanpak te ontwikkelen op de aanpak tegen illegale graffiti om:
 - a. Illegale graffiti te verwijderen én te voorkomen in de openbare ruimte;
 - b. Te zorgen voor voldoende vrijplaatsen voor street art en in samenspraak met de doelgroep street art in opdracht te blijven ontwikkelen;
 - c. Er gekeken wordt welke *coating* er gebruikt wordt om illegale graffiti makkelijk te verwijderen.
3. In gesprek te gaan met ondernemers, ondernemersverenigingen, vastgoedeigenaren en woningcorporaties om zo veel mogelijk samen tot een plan te komen.
4. Het plan om te komen tot deze visie en integrale aanpak voor het einde van het eerste kwartaal van 2023 aan de raad voor te leggen.

27 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, Partij voor de Dieren, SP
11 stemmen tegen: PvdA, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie aanvaard

Motie What's in the Boks?

Indieners: Maarten Bakker (VVD) en Charlotte Brand (PvdA)

Motie behorend bij agendapunt 7.1 Raadsvoorstel Stadsbegroting 2023-2026 (76/2022) van de raadsvergadering van woensdag 2 november 2022,

constaterend dat:

- sporten goed is voor een ieders fysieke en mentale gezondheid;
- sporten voor iedereen toegankelijk moet zijn;
- de nieuwe bokszaal van de Boks Academie/ Boksfabriek Nijmegen in de Vasim lager ligt dan de entree;
- Boks Academie/ Boksfabriek Nijmegen steeds meer leden heeft/krijgt die gebruik maken van een rolstoel en daarmee een uitstekend voorbeeld is van inclusief sporten;
- de gemeente Nijmegen eigenaar is van de Vasim en via een erfpachtconstructie is ondergebracht bij Lingotto en de Klok Groep; en dat
- helaas geen traplift aanwezig is in de Vasim die de toegankelijkheid garandeert naar de sportzaal.

Overwegend dat:

- het college in haar Stadsbegroting 2023-2026 in het hoofdstuk Sport zelf stelt dat: "We blijven het komende jaar zowel stadsbreed als wijkgericht, vanuit de inclusieve gedachte, sporten en bewegen laagdrempelig en toegankelijk maken waarbij we zoveel mogelijk inwoners van onze stad actief krijgen. Om inwoners plezier, voldoening en beleving uit sporten en bewegen te laten halen, ondersteunen we dat een ieder op eigen niveau kan meedoen. En dit begint bij gelijke kansen om te sporten, spelen en bewegen;
- een traplift voor Boks Academie/ Boksfabriek Nijmegen in de Vasim een uitgesproken kans biedt om daad bij woord te voegen; en dat

- deze traplift geraamd wordt op € 9.000,-.

Roept het college op om:

in overleg te gaan met Lingotto en de Klok Groep om knelpunten voor wat betreft toegankelijkheid in de Vasim in beeld te brengen en oplossingen te zoeken voor de Vasim in het algemeen en de aldaar aanwezige sportzaal in het bijzonder.

Motie unaniem aanvaard

Motie Statiegeld hoort naast de prullenbak

Indiener: Léonie Jansen (D66)

Agendapunt: Stadsbegroting

Constateernde dat:

- Sinds 1 juli 2021 het statiegeld op kleine plasticflesjes is ingevoerd om plastic zwerfafval te verminderen
- Vanaf 31 december 2022 ook statiegeld op blikjes wordt ingevoerd.
- Niet iedere gebruiker van plastic flesjes en blikjes ervoor kiest om ze in te leveren, maar in de prullenbak of op straat deponeert en hierdoor veel plastic en blik niet wordt gerecycled.
- Er steeds meer prullenbakken in het straatbeeld verschijnen met een zogenaamde 'doneerring': een metalen ring rond vuilnisbakken waar mensen hun statiegeldflesjes in kunnen zetten en minder draagkrachtige mensen de mogelijkheid biedt op een waardige manier flesjes in te zamelen voor statiegeld.

Overwegende dat:

- Een doneerring een bijdrage kan leveren aan het beter inzamelen van statiegeldflesjes.
- De doneerring de hoeveelheid restafval die binnenkomt via prullenbakken kan verminderen en bijdraagt aan het recyclen van plastic.
- Meerdere steden in Nederland, zoals Eindhoven en Breda, gestart zijn met een pilot voor de doneerring.
- De kosten voor een pakket van 10 doneerringen inclusief campagne €4.000,- zijn.
- De gemeente (een deel van) de kosten voor een doneerring terug kan vragen via de zwerfafvalvergoeding van Nedvang.

Roept het college op om:

- Een pilot te starten met doneerringen in het centrum van Nijmegen.
- In deze pilot een (bescheiden) campagne/communicatiestrategie te implementeren zodat mensen weten waarvoor de doneerringen bedoeld zijn.
- De kosten die niet vergoed worden door Nedvang te dekken uit het budget openbare ruimte.
- De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van de pilot.

36 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA

2 stemmen tegen: GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie aanvaard

Motie Bijdrage aan de ouderbijdrage

Indiener: Léonie Jansen (D66)

Agendapunt: stadsbegroting

Constateerende dat:

- De wetgeving over de vrijwillige ouderbijdrage per 1 augustus 2021 is aangescherpt waardoor kinderen niet meer uitgesloten mogen worden van activiteiten zoals excursies, schoolreisjes, extra lesaanbod. Ook als ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet meer betalen.
- Nijmegen daarom geen subsidie meer geeft aan Stichting Leergeld vanaf schooljaar 2022-2023 om de vrijwillige ouderbijdrage te compenseren.
- Stichting Leergeld in schooljaar 2021-2022 een bedrag van € 94.412, - heeft uitgegeven om de vrijwillige ouderbijdrage te compenseren voor het PO en het VO.
- Een aantal basisscholen in Nijmegen heeft aangegeven in de financiële problemen te komen door de wet.

Overwegende dat:

- Er grote verschillen ontstaan tussen de financiële middelen die scholen hebben omdat ouders wel of niet bij kunnen dragen.
- Scholen in armere wijken nu minder geld hebben om bijvoorbeeld vieringen en schoolreisjes te organiseren.
- We kansengelijkheid moeten stimuleren.

Roept het college op om:

- Stichting leergeld weer subsidie te geven om de ouderbijdrage te kunnen compenseren.
- In 2023 dit voor maximaal €100.000 te doen.
- Te onderzoeken hoe we na de overbruggingsperiode in 2023 toe kunnen naar een structurele oplossing. Daarbij in gesprek te gaan met scholen om te komen tot een plan waarbij alle Nijmeegse leerlingen dezelfde kansen krijgen.
- Met stichting leergeld in gesprek te gaan over de hoogte van de bijdrage per kind.
- Dit te bekostigen vanuit het kansengelijkheidsbudget.
- In gesprek te gaan met het Rijk om het probleem van scholen kenbaar te maken.

34 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA, GewoonNijmegen.Nu
4 stemmen tegen: VVD, ODV

Motie aanvaard**Motie In Nijmegen denken we niet zo zwart-wit**

Indiener: Léonie Jansen (D66)

Agendapunt: stadsbegroting

Constateerende dat:

- Nijmegen koploper wil zijn op het gebied van actief LHBTIQ+ beleid.
- Nijmegen een regenboogstad is.
- Nijmegen in het verleden tijdelijk een regenboog op de veerpoorttrap bij het Valkhof heeft gehad maar deze nu weg is.
- Naar schatting 17.000 van onze inwoners (ruim 10%) tot de LHBTIQ+ gemeenschap behoort.
- Uit de gezondheidsmonitor van de GGD Nijmegen in 2016 is gebleken dat de LHBTIQ+acceptatie in de verschillende stadsdelen erg van elkaar verschilt.

Overwegende dat:

- Het voor de LHBTIQ+-gemeenschap belangrijk is dat de stad zichtbaar achter de gemeenschap staat.
- We ons moeten blijven inzetten zodat de LHBTIQ+ inwoners zich veilig, geaccepteerd en als vanzelfsprekend gezien en gehoord voelen.

- Nijmegen diversiteit en acceptatie hoog in het vaandel heeft staan.
- In het kader van preventie van discriminatie het vergroten van deze zichtbaarheid essentieel is.

Roept het college op om:

- De mogelijkheid te onderzoeken tot het aanleggen van zichtbare regenbooguitingen in de openbare ruimte, zoals regenboogzebrapaden, -muurschilderingen, -kunstwerken of een monument in alle 9 stadsdelen.
- De kosten hiervan te dekken uit het programma openbare ruimte en/of het antidiscriminatiebudget.

36 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA

2 stemmen tegen: GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie aanvaard

Motie Verder versterken Nijmeegse Kinderraad

Indiener: Lusanne Bouwmans (D66)

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- We in Nijmegen tot doel hebben om de Nijmegenaar centraal te stellen in onze dienstverlening.
- Kinderen en jongeren volwaardige inwoners zijn van onze stad.
- Nijmegen sinds 2015 een kinderraad heeft en aan de slag is met het opbouwen van een jongerenraad.
- Het goed gaat met de kinderraad: jaarlijks worden gemiddeld 300 kinderen in groep 6, 7 en 8 bereikt.
- De kinderraad daarmee bijdraagt aan twee doelen: (1) het opdoen van democratische ervaringen en daarmee ook het invulling geven aan burgerschapsonderwijs en (2) het ophalen van ideeën van kinderen om te zorgen dat Nijmegen een nog mooiere en fijnere plek wordt om te leven.
- Het in de huidige, reguliere vorm van de kinderraad zo is dat de kinderen zelf met ideeën komen tijdens een kinderraad (en het proces dat daaraan in scholen voorafgaat), ongeacht het thema (van prullenbakken tot zorg voor ouderen tot speeltuintjes).
- De reguliere kinderraad goed werk en we dat dus ook graag willen behouden.

Overwegende dat:

- Nu de reguliere kinderraad 'staat' het ook goed is om na te denken over hoe de kinderraad zich de komende jaren verder wil ontwikkelen.
- Een van de manieren om verder te ontwikkelen is om, naast de reguliere kinderraad, ook jaarlijks als gemeente een thema te bepalen dat actueel is waar we de kinderen via de kinderraad vragen hun ideeën te delen.
- De criteria waaraan een thema voor de themaraad dient te voldoen als volgt zijn geformuleerd:
 - o het thema raakt aan de leefwereld van kinderen
 - o het is helder voor kinderen waarom dit thema nu actueel en relevant is en hun input nodig is (bijvoorbeeld door, in voor kinderen begrijpelijke taal, aan te geven hoe beleids- en besluitvorming met betrekking tot dit thema eruitziet)
 - o het is duidelijk met welk doel je met kinderen in gesprek wil of ideeën van de kinderen wil ophalen
 - o het is helder wat er met de uitkomsten gaat gebeuren en wie verantwoordelijk is voor het opvolgen van afspraken

- De reguliere kinderraden worden betaald door de scholen en de gemeente bijdraagt in de uitvoering van de plannen (en de eventuele kosten die daarmee samenhangen).
- Het stellen van een aanvullende vraag aan de kinderraad (om naast de reguliere kinderraden ook themagerichte kinderraden te organiseren) een expliciet verzoek is vanuit de gemeente en het daarom ook passend is als de gemeente de kosten voor het organiseren van deze aanvullende kinderraden op zich neemt.
- De kosten voor het organiseren van de themagerichte kinderraden maximaal 10.000 EUR per jaar kost.
- Het passend lijkt om die kosten vanuit het programma 'Bestuur en organisatie' te betalen, aangezien thema's jaarlijks zullen veranderen.

Verzoekt het college om:

1. Jaarlijks, naast de reguliere kinderraden, ook thematische kinderraden te (laten) organiseren en – indien haalbaar - hierbij ook de jongerenraad te betrekken.
2. Als college jaarlijks in de periode oktober/november een (1) thema te bepalen dat centraal staat in de thematische kinderraden, de raad te informeren wat het thema van dat jaar is en wanneer opportuun de raad ook vragen kaders mee te geven.
3. Bij het bepalen van het thema te zorgen dat het thema in ieder geval aan de hierboven beschreven criteria voldoet.

Motie unaniem aanvaard

Motie Klimaat en CO2-begroting als bijlage stadsbegroting vanaf 2023
Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- We ons als stad tot doel hebben gesteld in 2045 energieneutraal te zijn ;
- Het behalen van deze ambitie door fragmentatie in diverse afdelingen lastig te controleren is;
- Wij als gemeenteraad het belang van de klimaatcrisis hebben erkend door de noodtoestand voor het klimaat uit te roepen;
- De footprint berekening zoals deze in huidige vorm bestaat onvoldoende de voortgang en de weg naar het behalen van de doelen weergeeft;

Overwegende dat:

- Het belangrijk is dat we als raad de voortgang kunnen controleren en sturen net zoals we dat op financiën doen;
- Dit bijdraagt aan het bepalen van de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs;
- We ons hebben gecommitteerd om goed voor onze burgers én hun toekomst te zorgen en dit met alle middelen mogelijk te doen;
- Er in Eindhoven een goed voorbeeld ligt hoe een controleerbare klimaatbegroting er kan uitzien;

Verzoekt het College:

1. Met de eerstvolgende stadsbegroting een klimaat en CO2-begroting als bijlage toe te voegen aan de stadsbegroting naar het voorbeeld van de gemeente Eindhoven';
2. Ook te streven naar een rapportage over de behaalde doelen aan het einde van het jaar tijdens de bespreking van de stadsrekening;

Motie is aangehouden

Motie Verduurzamen vastgoed? Logisch moment was gisteren!
Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- Er al tweemaal eerder de ambitie is uitgesproken het gemeentelijk vastgoed binnen een vastgestelde periode energieneutraal te maken;
- Het jaartal dat deze ambitie zou moeten zijn bereikt nu voor de tweede keer met vijf jaar naar achter is geschoven van 2030 naar 2035;
- Er voor het verduurzamen wordt gekozen om dit te doen bij het regulier onderhoud, de zogenoemde logische momenten die eens in de vijftien jaar voorkomen;
- Er tussen het opstellen van de eerste ambitie voor 2025 in 2007 en nu al 15 jaar is verstreken;
- Deze ambitie blijkbaar niet voldoende handvatten geeft om deze doelen te bereiken;

Overwegende dat:

- De logische momenten voor onderhoud en verduurzaming ongeveer iedere 15 jaar langskomen bij vastgoed;
- Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed bijdraagt aan de doelen van het klimaatakkoord van Parijs;
- De huidige vrijblijvende ambitie duidelijk niet aanzet tot daadwerkelijk te verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille;

Verzoekt het College:

1. Een jaarlijkse voortgangsrapportage van het doel om in 2035 het gemeentelijk vastgoed energieneutraal te maken voor te leggen aan de raad;
2. Het doel van 2035 leidend te laten zijn bij de uitvoering en prognoses mbt haalbaarheid.

Motie unaniem aanvaard

Motie Energie besparen in de openbare ruimte, mogelijkheden genoeg
Indiener: Eline Lauret (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- 30-50% van een doorsnee energierekening van een stad opgaat aan straatverlichting;
- De energiekosten enorm stijgen;
- Dit ook voor Nijmegen problemen oplevert;
- De gemeente in de openbare ruimte nog veel mogelijkheden heeft om energie te besparen;
- Er al slimme oplossingen bestaan zoals het dimmen van (led)straatverlichting, het uitdoen van de helft van de straatverlichting, of nog beter: 'light on demand' (het uitrusten van straatverlichting met slimme sensoren, waardoor ze alleen aangaan als er personen, fietsers of auto's in de buurt zijn)

Overwegende dat:

- Steden met intelligente straatverlichting energie besparen, CO2-uitstoot omlaag brengen, lichtvervuiling beperken, exploitatie- en onderhoudskosten verlagen en tegelijkertijd ervoor zorgen dat de inwoners zich veilig en tevreden blijven voelen;
- Lichtvervuiling veel nadelen heeft, zoals verstoring van dag- en nachtritme en van de biologische klok bij mensen en dieren, fysiologische effecten zoals depressie, de

achteruitgang van nachtvlinders, verstoring van de groei bij planten en verstoring van de seizoenscyclus;

- Intelligente verlichting zichzelf op den duur terugverdient, door besparingen op energie, installatie en onderhoud,

Verzoekt het College:

1. Te onderzoeken hoe de hoeveelheid (energie benodigd voor) verlichting in de openbare ruimte duurzaam omlaag kan worden gebracht;
2. Hierbij de vraag mee te nemen of alle straatverlichting kan worden uitgerust met duurzame ledlampen en bewegingssensoren en welke investering daarvoor nodig is;
3. De resultaten te verwerken in een plan en dit ruimschoots voor het Koersdocument aan de raad voor te leggen, bijvoorbeeld aan het einde van het eerste kwartaal 2023.

Beslispunten 1 en 3

28 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, Partij voor de Dieren (2), SP, CDA

10 stemmen tegen: PvdA, Partij voor de Dieren (1), VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Beslispunten 1 en 3 aanvaard

Beslispunt 2

17 stemmen voor: GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP, CDA

21 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Beslispunt 2 verworpen

Motie Daadwerkelijk meer bomen in Nijmegen

Indieners: Charlotte Brand (PvdA), Eline Lauret (Partij voor de Dieren), Maarten Bakker (VVD), Hans van Hooft (SP), Marjolijn Mijling (CDA), Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- In de Stadsbegroting 2023-2026 is opgenomen dat er in de stad meer bomen moeten komen om de stad te vergroenen;
- Dit geconcretiseerd is in de verhoging van 625 extra bomen netto per jaar in het Bomen plan naar 1000 extra bomen per jaar in de Stadsbegroting;
- Hiervoor de komende 4 jaren een investering van €1 miljoen per jaar is opgenomen;
- Er elk jaar ook bomen sterven en/of gekapt worden zowel op gemeentelijke als particuliere grond;
- Het niet bekend is hoeveel bomen dit totaal betreft;
- Alleen voor de vervanging van de gemeentelijke bomen in de begroting een ander, beperkt, soms ontoereikend budget beschikbaar is;
- Het dus onbekend is of Nijmegen het bomenarsenaal daadwerkelijk uitbreidt met 1000 bomen per jaar;
- De gewenste en noodzakelijke vergroening daardoor kan uitblijven;
- In het door het college omarmde initiatiefvoorstel 'Niet bomen maar planten' 625 nieuwe bomen met een budget van €112.500 mogelijk waren, dat is nog geen € 200 per boom;
- Er volgens het college een (financiële) compensatieregeling komt voor gekapte bomen, onderdeel van een compensatieplan dat nog niet is voorgelegd aan de raad;
- Provincie Gelderland subsidieregelingen heeft voor de aanplant van bomen;
- Er dus financiële ruimte is voor de vervanging of compensatie van alle met een vergunning gekapte bomen,

Overwegende dat:

- Klimaatverandering en biodiversiteitsverlies zeer ernstige gevolgen hebben en sneller gaan dan gedacht;
- De raad in 2021 de noodtoestand heeft uitgeroepen voor het klimaat en voor de biodiversiteit;
- Bomen heel belangrijk zijn in de strijd tegen klimaatverandering, voor klimaatadaptatie, betere luchtkwaliteit, biodiversiteit, gezondheid en welzijn van mensen en dieren;

Verzoekt het college:

1. Voortaan jaarlijks in kaart te brengen hoeveel bomen er in Nijmegen gestorven of gekapt zijn, voor zover bekend via verleende kapvergunningen, dit voor de raad controleerbaar af te zetten tegen het aantal vervangen, gecompenseerde en nieuw aangeplante bomen en dit overzicht jaarlijks bij de Stadsrekening te communiceren aan de raad;
2. Ervoor te zorgen dat bovenop de plannen voor netto 1000 extra bomen per jaar tenminste alle met een vergunning gekapte bomen worden vervangen dan wel gecompenseerd;
3. Dit de komende 4 jaren (mede) te bekostigen uit het investeringsbudget van € 1 miljoen per jaar, ontvangen financiële compensatie voor gekapte bomen en subsidieregelingen van de provincie,

17 stemmen voor: PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

21 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66

Motie verworpen**Motie Verwijder perverse snoeiprikkels uit groencontracten**

Indiener: Eline Lauret (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- In Nijmegen regelmatig bomen (te) ingrijpend worden gesnoeid, zodanig dat in het bladerdak forse gaten vallen en de bomen er niet in slagen de grote wonden te overgroeien met hun bast;
- Hierdoor schimmels en bacteriën vrij spel hebben;
- Deze voor aantasting en rotting van de bomen kunnen zorgen, waardoor de levensduur van de bomen onnodig wordt beperkt;
- Volgens de huidige contracten groenaannemers de houtopbrengsten mogen behouden;
- Dit een perverse prikkel oplevert om meer te snoeien en kappen dan noodzakelijk is, zeker met de sterk stijgende houtprijzen,
- Er bijvoorbeeld berichten zijn over bomen die 2 keer in dezelfde week worden gesnoeid,

Overwegende dat:

- Volle, volwassen bomen heel belangrijk zijn in de strijd tegen klimaatverandering, voor klimaatadaptatie, betere luchtkwaliteit, biodiversiteit, gezondheid en welzijn van mensen en dieren;

Verzoekt het College:

1. Te onderzoeken wat er nodig is om deze perverse snoeiprikkel bij de eerstvolgende mogelijkheid uit de groencontracten te kunnen halen;
2. De oplossing bij de eerstvolgende contractverlenging, openbare aanbesteding, of waar mogelijk eerder in onderling overleg, door te voeren.

24 stemmen voor: GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

14 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, PvdA, SP
Motie aanvaard

Motie Plaagdieren bestaan niet
Indiener: Eline Lauret (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- In de Stadsbegroting gesproken wordt over 'plaagdieren';
- Met de term 'plaagdieren' het college dieren aanduidt die volgens mensen voor overlast kunnen zorgen;
- De term 'plaagdieren' een negatief stigma oplevert voor dieren die meestal ook een (nuttige) rol vervullen in ecosystemen;
- Overlast door dieren meestal ontstaat doordat mensen de balans in ecosystemen verstoren en/of onvoldoende preventieve maatregelen in acht hebben genomen;

Overwegende dat:

- Alle dieren intrinsieke waarde hebben, volgens de Wet dieren en ook volgens onze Nijmeegse Beleidsnotitie Dierenwelzijn;

Spreekt uit als raad:

Voortaan niet meer te spreken over plaagdieren, maar over dieren waarvan overlast kan worden ervaren,

Verzoekt het College:

Dit voortaan eveneens zo te doen,

3 stemmen voor: Partij voor de Dieren

35 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Motie verworpen

Motie Evalueer de wettelijke taak tot zorgplicht voor dieren
Indieners: Eline Lauret (Partij voor de Dieren) en Marjolijn Mijling (CDA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op woensdag 2 november 2022,

Constaterende dat:

- De Uitvoeringsagenda Dierenwelzijn 2023 gekoppeld is aan de uitgangspunten van het dierenwelzijnsbeleid;
- Het verder versterken van de uitvoering van de wettelijke taak aangaande dierenwelzijn onderdeel is van deze uitvoeringsagenda;
- Die wettelijke taak o.a. inhoudt dat de gemeente verplicht is om dieren in nood te verzorgen en op te vangen en dit is uitbesteed aan de Dierenambulance Nijmegen (DAN);
- De DAN hier jaarlijks subsidie voor toegewezen krijgt vanuit de gemeente; In 2019 de gemeente eenmalig extra subsidie heeft toegekend aan de DAN voor het aanstellen van een coördinator ter verbetering van de situatie binnen de DAN, maar dat niet bekend is welke resultaten dit concreet heeft opgeleverd;
- Ons klachten bereiken over het feit dat de DAN met regelmaat niet bereikbaar is en/of niet rijdt;
- In de Uitvoeringsagenda Dierenwelzijnsbeleid (maart 2021) staat dat de gemeente verbeteracties en resultaten van de DAN m.b.t. bereikbaarheid en dienstverlening monitort;

- Als er wordt gemonitord een evaluatie vrij eenvoudig is.

Overwegende dat:

- De gemeente Nijmegen voornemens is een nieuw contract af te sluiten met de DAN;
- Er geen evaluatie beschikbaar is aangaande de huidige dienstverlening van de DAN;
- Er geen jaarrekening, jaarverslag of anderzijds verantwoording of verslaglegging beschikbaar is over het jaar 2021;
- De gemeenteraad hierdoor moeilijk(er) haar rol kan vervullen om te controleren hoe de wettelijke taak van de gemeente om dieren in nood op te vangen en te verzorgen wordt uitgevoerd;
- Een evaluatie van groot belang is ter lering voor toekomstig beleid, het stellen van financiële kaders en het controleren van zowel wettelijke als contractuele taken en verplichtingen.

Verzoekt het college:

1. De dienstverlening van de DAN structureel te evalueren op jaarlijkse basis;
2. Dit telkens terug te koppelen aan de raad, te beginnen bij de evaluatie van de afgelopen contractperiode en daarbij de resultaten van de aangestelde coördinator meegenomen,

Motie is gedurende de beraadslagingen aangehouden

Motie Dierenbuddy

Indieners: Marjolijn Mijling (CDA) en Eline Lauret (Partij voor de Dieren)

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

1. De gemeente verantwoordelijk is voor het zorg- en dierenwelzijnsbeleid binnen de stad.
2. De gemeente in de begroting duidelijk zich expliciet te willen richten op het welzijnsaanbod van ouderen en mensen met een handicap.
3. Het gevoel van eenzaamheid hoog is onder ouderen.
4. De dierenwelzijnsagenda 2023 nog aan de raad moet worden voorgelegd.
5. Er€ 300.000 beschikbaar wordt gesteld voor het 'impuls welzijnsaanbod voor ouderen' alsmede€ 300.000 per jaar voor het actieprogramma inclusie VN-verdrag handicap.

Overwegende dat:

- a) Het project dierenbuddy als doel heeft om ouderen, chronisch zieken, mensen die mobiel beperkt zijn en andere kwetsbaren in de samenleving structurele ondersteuning te bieden in de verzorging van hun huisdier, zodat dier en eigenaar zo lang mogelijk bij elkaar kunnen blijven.
- b) De dierenbescherming in principe als eigen kostendrager kan functioneren voor dit project.
- c) Er in de opstartfase veel moet gebeuren: er moeten meerdere lokale vrijwillige coördinatoren worden geworven.
- d) De gemeente vanuit haar zorgtaak direct in contact staat met hulpbehoevenden voor dit project.
- e) Dit project ervoor kan zorgen dat minder ouderen en chronisch zieken noodgedwongen worden gescheiden van hun geliefde huisdier.
- f) Het huisdier niet herplaatst hoeft te worden met eventuele tussenkomst van een asiel of opvangcentra.
- g) Dierenbuddy een bijdrage kan leveren aan de bestrijding van eenzaamheid.
- h) Het sociaal netwerk wordt vergroot rondom de hulpvrager.

- i) Het welzijn van dieren wordt gewaarborgd en noodzakelijke bezoeken bij de dierenarts gemaakt kunnen worden.
- j) De vrijwilligers van dierenbuddy een verlichting kunnen aanbrengen op het werk van bestaande zorgmedewerkers, door zich over de huisdieren te ontfermen.

Roept het College op om:

1. Het project Dierenbuddy op te nemen in de uitvoeringsagenda Dierenwelzijn 2023 en met ingang van 2023 actief uitvoering te geven aan het project Dierenbuddy.
2. Vanuit de gemeente Nijmegen, nog in 2022, contact op te nemen met de Dierenbescherming om project Dierenbuddy op te gaan starten.
3. Haar netwerk van vrijwilligers, vanuit de bekende dierenwelzijnsorganisaties, actief te informeren om als vrijwilliger een bijdrage te leveren aan het project.
4. De bekende dierenwelzijnsorganisaties binnen Nijmegen te informeren over het project en de mogelijkheden voor synergie tussen welzijnsorganisaties en dit project.
5. Om het zorg/wijkteam van de gemeente actief te betrekken bij het project dierenbuddy.
6. Om een bijdrage te leveren aan de opstartfase van het project dierenbuddy, door eenmalig € 25.000,- beschikbaar te stellen voor marketing, reclame en communicatie. Om zo een zo'n grote mogelijke groep inwoners en hulpbehoevenden te bereiken.
7. Om een structurele bijdrage te leveren van € 10.000,- per jaar om het project blijvend te ondersteunen. Bijvoorbeeld door een bijdrage per match te leveren.
8. De te leveren bijdrage beschikbaar te stellen uit het 'impuls welzijnsaanbod voor ouderen'.

37 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu

1 stem tegen: ODV

Motie aanvaard

Motie Na een rookvrije generatie nu ook een drugsvrije generatie

Indieners: Marjolijn Mijling (CDA) en Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu)

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constateernde dat:

1. Het drugsgebruik onder jongeren de laatste jaren is gestegen.
2. Drugs niet gezond zijn en drugsgebruik een negatieve invloed heeft op het leervermogen en daarmee een gelijke kans in de samenleving in de weg staat.
3. Er steeds meer jongeren geworven worden om voor criminelen drugspakketjes te bezorgen en daarmee in het criminele circuit gezogen worden.
4. We eerder als gemeente meegedaan hebben aan de campagne rookvrije generatie.

Overwegende dat:

- a) We alle jongeren een gelijke kans willen bieden in de samenleving.
- b) De gemeente een zorgtaak en een inspanningsverplichting heeft naar jongeren om ze te informeren over de negatieve invloed van drugs op de gezondheid en het leervermogen.
- c) De campagne rookvrije generatie het bewustzijn over de negatieve invloed van roken positief heeft beïnvloed.
- d) De gemeente gebruik kan maken van de documenten en beleidsstukken die reeds beschikbaar zijn voor de campagne rookvrije generatie.
- e) De campagne "Drugsvrije generatie" ook een positieve invloed heeft op het bewustzijn over drugs van jongeren die geworven worden om voor criminelen

drugspakketjes rond te brengen.

Roept het College op om:

1. Als gemeente uit te spreken dat we na een rookvrije ook een drugsvrije generatie nastreven, omdat dit de gezondheid van onze jongeren ten goede komt.
2. De campagne "Drugsvrije generatie" te starten in samenwerking met scholen, GGD, jongerenwelzijnsorganisaties, jeugdcoaches en andere organisaties die met jongeren werken.
3. De te leveren financiële bijdrage beschikbaar te stellen uit de gezondheidsagenda 2021-2024.

10 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

28 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD

Motie verworpen

Motie Maak de kade busvrij

Indieners: Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV), Frank de Gram (Partij voor de Dieren) en Ammar Selman (PvdA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022

Constaterende dat:

- Er normaal 66 bussen per uur over de Waalkade rijden
- Dit levensgevaarlijke situaties oplevert voor fietsers, horecapersoneel en terras bezoekers.
- Dit al jaren een probleem is.
- Dat het kruispunt Veemarkt - Lange Hezelstraat daardoor even zo veel bussen moet verwerken en dit levensgevaarlijke situaties oplevert voor voetgangers fietsers en overig verkeer.

Overwegende dat:

- In het vorige coalitieakkoord de zinsnede staat: "In deze bestuursperiode blijven er lijnbussen op de Waalkade rijden"
- In het huidige coalitieakkoord staat "We verkennen tenslotte de opties om op termijn de bussen van de Waalkade te laten verdwijnen"
- Er geen bussen op de kade hebben gereden tijdens de verbouwing, de kermis, de zomerfeesten en het hoge water.
- Gedurende die perioden alle bussen over de singels reden en dit tot geen enkel probleem heeft geleid.

Roept het college op

1. Om bij de eerstvolgende bespreking met de provincie over de nieuwe dienstregeling te pleiten voor een busvrije Waalkade en daarbij de mogelijkheid van een pendelbus als vervangende optie te onderzoeken.
2. Hierbij mee te nemen dat de gemeente het voornemen heeft binnen afzienbare tijd te besluiten de Waalkade af te sluiten voor al het gemotoriseerd verkeer en daarmee ook lijnbussen.

Motie is gedurende de beraadslagingen aangehouden

Motie Meer werk voor jongerenwerk

Indieners: Charlotte Brand (PvdA), Eline Lauret (Partij voor de Dieren), Maarten Bakker (VVD), Hans van Hooft (SP), Marjolijn Mijling (CDA), Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- Er op veel scholen jongeren met (mentale) problemen zijn.
- Dit verergert is door corona, online lessen en achterstanden.
- Jongerenwerk via bindkracht10 hier veel goed werk verricht.

Overwegende dat:

- Er nu 4 uur per school beschikbaar is voor jongerenwerk
- Dit betaalt word door de a-structurele middelen vanuit de NPO gelden
- Scholen hier zelf geen middelen voor hebben
- Dit probleem een structurele oplossing behoeft

Roept het college op:

Om vanuit het programma "Kansengelijkheid" structureel € 300.000,- in te zetten voor jongerenwerk op school.

Het beslispunt is tijdens de beraadslagingen gewijzigd naar:

Om vanuit het programma "Kansengelijkheid" € 300.000,- in te zetten voor jongerenwerk op school.

Motie unaniem aanvaard

Amendement Compenseer sport en welzijn voor hoge energierekening

Indieners: Charlotte Brand (PvdA), Eline Lauret (Partij voor de Dieren), Maarten Bakker (VVD), Hans van Hooft (SP), Marjolijn Mijling (CDA), Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022

Overwegende dat:

- Sportclubs en (dieren)welzijnsorganisaties afgelopen jaar en komende tijd veel meer geld kwijt zijn aan hoge energierekeningen.
- Veel verenigingen en organisaties financieel in de problemen dreigen te komen.
- Het wenselijk is dat het college een compensatiefonds energielasten instelt waarop sportclubs en (dieren)welzijnsorganisaties een beroep kunnen doen.

Besluit aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel de volgende punten toe te voegen:

1. Een compensatiefonds energielasten in te stellen waarop sportclubs en (dieren)welzijnsorganisaties een beroep kunnen doen.
2. Het college van Ben W stelt binnen 3 maanden regels vast (en legt deze voor aan de gemeenteraad) onder welke voorwaarden sportclubs en welzijnsorganisaties een beroep kunnen doen op het compensatiefonds energielasten.
3. Het compensatiefonds wordt voor 2023 gevoed met een bedrag van € 650.000 euro.
4. Dit bedrag te dekken door in het programma Economie en toerisme de extra uitgaven voor Actieprogramma Economische visie en de impuls Lokale economie een jaarschijf op te schuiven (2024 - 650, 2025 - 650, 2026 - 300).

18 stemmen voor: GroenLinks (1), PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

20 stemmen tegen: GroenLinks (8), Stadspartij Nijmegen, D66

Amendement verworpen

Amendement Veilige hoeksteen voor sociale wijk

Indieners: Charlotte Brand (PvdA), Eline Lauret (Partij voor de Dieren), Maarten Bakker (VVD), Hans van Hooft (SP), Marjolijn Mijling (CDA), Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

constaterend dat:

- 16% van de Nijmegenaren zich wel meer dan eens onveilig voelt;
- de stads- en wijkmonitor vanaf 2019 een stijging van het onveiligheidsgevoel laat zien; en dat
- Bewoners van Zwanenveld, Malvert, Tolhuis, Weezenhof, 't Acker en 't Broek hun wijken achteruit zien gaan, soms met bijna een dubbel gevoel van onveiligheid ten opzichte van de rest van Nijmegen;
- het voor handhaving door de huidige bezetting lastig is om zichtbaar te zijn in de wijk; en dat
- toezicht en handhaving extra belast wordt door extra taken en slechtere naleving van bijvoorbeeld afvalregels.

Overwegend dat:

- meer toezicht en handhaving het gevoel van veiligheid vergroot;
- meer toezicht en handhaving leidt tot minder (geluids)overlast, afvaldumpingen, vandalisme, (parkeer)overtredingen, bekladdingen etc;
- dat een krappe arbeidsmarkt een aantrekkelijker arbeidsaanbod en dus middelen vraagt om handhavers aan te trekken; en dat
- een veiligere leefomgeving leidt tot meer sociale cohesie, meer vertrouwen en prettigere omgang met burens en de rest van de wijk.

Besluit:

1. beslispunt 1 vast te stellen met dien ten verstande dat op pagina 22 in het hoofdstuk Veiligheid in de paragraaf Wat willen we komend jaar bereiken? achteraan de alinea onder het kopje We zetten extra in op de aanpak van overlasthotspots wordt toegevoegd:

"We bevorderen met maatwerk de sociale cohesie in wijken door extra handhavingscapaciteit toe te voegen. Zij worden ingezet in de wijken waar op basis van de stads- en wijkmonitor, zo maken we onze wijken fijnere plekken waar mensen elkaar in een veilige omgeving makkelijk kunnen opzoeken. We stellen ons als doel om extra handhavingscapaciteit en een betere randvoorwaarden om handhavers te werven realiseren." en op pagina 51 de tekst: "We creëren maatwerkbanen ...van deze maatwerkbanen" te schrappen.

2. beslispunt 2 vast te stellen met dien ten verstande dat de toevoeging aan de post "Maatwerkbanen" in het programma Werk en Inkomen komt te vervallen en deze gelden in zijn geheel onder de noemer "maatwerk veilige wijken en sociale cohesie" aan de programmabegroting Veiligheid wordt toegevoegd en de verdere verwijzingen naar bovengenoemde in de begrotingsteksten, tabellen en figuren conform beslispunt 1 en 2 te verwerken.

17 stemmen voor: PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
21 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66

Amendement verworpen

Amendement Auto's zijn geen melkvee

Indiener: Maarten Bakker (VVD)

Amendement behorend bij agendapunt 7.1 Raadsvoorstel Stadsbegroting 2023-2026 (76/2022) van de raadsvergadering van woensdag 2 november 2022,

constaterend dat:

- het college voorstelt de tarieven voor het straatparkeren te verhogen;
- het wel erg zuur is om traditiegetrouw elke keer weer dezelfde doelgroep als melkkoe, namelijk automobilisten, te pakken met hogere parkeertarieven; en dat
- de inkomsten uit de opbrengst van de stijging van de parkeertarieven worden toegevoegd aan onder andere de saldireserve;
- dat de tariefsverhoging voor het parkeren wordt gebruikt voor de financiering van overbodige en dure evenementen zoals Grondfest en het Valkhof en niet aan wat de betaler gebruikt;
- dat deze tariefsverhoging er bovendien toe bijdraagt, dat de uitstraling en reputatie van het stadscentrum van Nijmegen als onaantrekkelijk en als niet gastvrij wordt beschouwd;
- parkeren in Nijmegen al duur genoeg is.

Overwegend dat:

- de extra baten uit parkeergelden van 1,3 miljoen euro niet ten goede komen aan de verbetering van de auto infrastructuur.

Besluit:

Aan beslispoint 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende zin uit de Stadsbegroting 2023-2026 op pagina 118 geschrapt wordt:

"De parkeerbegroting wordt in 2023 volgens, in overeenstemming met de gemeentelijke richtlijnen opgehoogd met de prijsindexering. Deze stijging dekken we met de huidige parkeertarieven."

en de daarmee begrote baten à 1,3 miljoen euro te schrappen uit de begroting en deze te dekken door dit bedrag in mindering te brengen bij de begrotingsposten 'Verhogen cultuurbudget' (1 miljoen euro) en 'Meedoenregeling naar 140%' (360.000 euro)

5 stemmen voor: VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV

33 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA

Amendement verworpen

Amendement Niet alleen pleegouders werven, ook pleegouders behouden

Indiener: Marijke Synhaeve (D66)

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- We willen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven.
- We ernaar streven om jeugdigen en gezinnen te versterken zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk.
- Dit betekent dat gezinsvormen zoals pleegzorg en gezinshuizen van cruciaal belang zijn om te zorgen voor passende hulp voor jeugdigen die dat nodig hebben.

Overwegende dat

- Pleegouders regelmatig eerder stoppen met pleegouderschap.
- Deze keuze vaak een ingrijpende, negatieve en emotioneel zware ervaring is voor pleegouders en dit onwenselijk is voor de stabiliteit en ontwikkeling van kinderen en jeugdigen in pleegzorg.
- Het voortijdig stoppen van pleegouders vaak te voorkomen is door het bieden van goede begeleiding.

Besluit:

Aan beslispoint 1 toe te voegen, met dien verstande dat in het programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg Bij het doel 'We versterken jeugdigen en gezinnen zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk.' zoals beschreven op <https://ijmegenbegroting-2023.nl/954289/doelenboom> de activiteit rond pleegzorg als volgt te wijzigen:

"We zetten blijvend in op een doorlopende wervingscampagne voor pleegzorg, zodat er meer aandacht, kennis en bekendheid rondom pleegouderschap komt en blijft. We hopen dat meer mensen zich aanmelden als pleegouder waardoor de beschikbaarheid van pleeggezinnen vergroot wordt voor kinderen op de wachtlijst. Daarnaast *zetten we* ons in voor het behoud van pleegouders en ondersteunen hen waar mogelijk.,"

Amendement unaniem aanvaard

Amendement Kinderopvang, onderwijs en sportvereniging als plek waar kindermishandeling en huiselijk geweld zichtbaar kan zijn Indiener: Marijke Synhaeve (D66)

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 2 november 2022.

Constaterende dat:

- We willen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven.
- Er naar schatting jaarlijks 119.000 kinderen in Nederland het slachtoffer zijn van mishandeling.
- We de ambitie hebben om geweld in afhankelijkheidsrelaties te voorkomen, stoppen en blijvend op te lossen.
- Het cruciaal is dat signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld zo snel mogelijk worden opgepikt en worden gemeld.

Overwegende dat:

- Sportcoaches vaak in de gaten hebben of het goed of juist niet goed gaat met kinderen en jongeren.
- Naast kinderopvang en onderwijs, dus ook sportverenigingen een plek zijn waar signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld zichtbaar kunnen zijn.

Besluit:

Aan beslispoint 1 toe te voegen, met dien verstande dat in het programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg Bij het doel 'We bieden slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling een veilige omgeving en er wordt ingezet op het voorkomen, vroegsignaleren, stoppen en duurzaam doorbreken van geweld.' zoals beschreven op <https://nijmegen.begroting-2023.nl/54289/doelenboomn> de activiteit rond kindermishandeling en huiselijk geweld als volgt te wijzigen:
"We blijven aandacht vragen voor kinderen en jongeren met een onveilige thuissituatie bij de kinderopvang, het onderwijs en sportverenigingen."

Amendement unaniem aanvaard

Amendement Goede preventieve aanpak voorkomt overlast van dieren Indiener: Eline Lauret (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- In de Stadsbegroting gesproken wordt over 'plaagdieren';
- Met de term 'plaagdieren' het college dieren aanduidt die volgens mensen voor overlast kunnen zorgen;
- Deze dieren meestal ook een (nuttige) rol vervullen in ecosystemen;
- Overlast door dieren meestal ontstaat doordat mensen de balans in ecosystemen verstoren en/of onvoldoende preventieve maatregelen in acht hebben genomen;

Overwegende dat:

- Alie dieren intrinsieke waarde hebben, volgens de Wet dieren en ook volgens onze Nijmeegse Beleidsnotitie Dierenwelzijn;
- In de Beleidsnotitie Dierenwelzijn staat dat in situaties waarbij volksgezondheid en (openbare) veiligheid voorrang krijgen boven dierenwelzijn, zo diervriendelijk mogelijk wordt gehandeld;
- De werkgroep Preventie van het programma IPM-Knaagdierbeheersing goede aanbevelingen heeft voor gemeenten betreffende de preventie van overlast door knaagdieren die voor een deel ook zinvol zijn bij de preventie van overlast door andere dieren,

Besluit

1. Aan beslispoint 1 van de Stadsbegroting toe te voegen, met dien verstande dat op pagina 132 in de online versie van de Stadsbegroting in het programma 'Openbare ruimte' onder de Ambitie 'We hebben een groene, gezonde en vitale omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren' het volgende doel wordt verwijderd:

"We zorgen voor een verantwoorde en gestructureerde aanpak op het gebied van plaagdierenbeheer, - beheersing en -bestrijding."

En wordt vervangen door:

"We zorgen voor een verantwoorde en gestructureerde, preventieve aanpak om overlast door dieren te voorkomen. Pas als deze preventieve aanpak aantoonbaar heeft gefaald, gaan we over tot beheer van dieren die overlast veroorzaken, en alleen als zij een gevaar vormen voor de volksgezondheid en/of de (openbare) veiligheid. Hierbij kiezen we voor de meest diervriendelijke methode."

3 stemmen voor: Partij voor de Dieren

35 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Amendement verworpen

Amendement Dierenmishandeling als signaal van huiselijk geweld Indieners: Eline Lauret (Partij voor de Dieren) en Marjolijn Mijling (CDA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constaterende dat:

- Het voorkomen, stoppen en blijvend oplossen van geweld in afhankelijkheidsrelaties de duidelijk geformuleerde ambitie is in de lokale aanpak 'Samen voor een thuis zonder geweld Nijmegen 2022 t/m 2025;
- Het college dus wil dat alle gezinsleden een veilige thuissituatie hebben, zonder geweld, mishandeling en/of verwaarlozing;
- Het van groot belang is dat er oog is voor alle signalen bij de aanpak van huiselijk geweld,

Overwegende dat:

- Elk huisdier in een afhankelijkheidsrelatie verkeert en vaak wordt gezien als een volwaardig lid van het gezin of huishouden;
- Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er een directe relatie bestaat tussen dierenmishandeling en -verwaarlozing en huiselijk geweld;
- Het aantreffen van dierenmishandeling en -verwaarlozing reden kan zijn om aan te nemen dat er achter de voordeur ook andere vormen van huiselijk geweld plaatsvinden, zoals kinder- en ouderenmishandeling of partnergeweld;
- De raad in de besluitronde van 9 juni 2021 de motie 'elk dier telt bij de aanpak van huiselijk geweld' heeft aanvaard,

Besluit:

1. Aan beslispunt 1 toe te voegen, met dien verstande dat in het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg onder het doel '*We bieden slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling een veilige omgeving en er wordt ingezet op het voorkomen, vroegsignaleren, stoppen en duurzaam doorbreken van geweld.*' (<https://nijmegen.begroting-2023.nl/p54289/doelenboom>) een nieuwe bulletpoint wordt toegevoegd aan de doelenboom onder 'Activiteiten' met de volgende tekst:
"We zetten in op signalering en aanpak van dierenmishandeling en -verwaarlozing in samenhang met de aanpak van huiselijk geweld.",

10 stemmen voor: Partij voor de Dieren, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

28 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD

Amendement verworpen

Amendement Nieuwe grote duurzame topsportlocatie Indieners: Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Sanne Buursink-de Graaf (VVD) en Marjolijn Mijling (CDA)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op, 2 november 2022

Constaterende dat;

- Het college voorstelt middelen te reserveren voor de bouw van een nieuw zwembad en de voorkeur uitsprekt deze ontwikkeling in Winkelsteeg te combineren met de nieuwbouw van de Jan Massink hal
- Het aan de raad is om een definitieve keuze te maken voor de locatie van het nieuwe zwembad en de mogelijke realisatie van een nieuwe sporthal ter vervanging van de Jan

Massink hal.

- Het voorstel voor de locatiekeuze en de plannen voor de ontwikkeling van een nieuwe sporthal dit najaar voorgelegd wordt aan de Raad
- Er in het coalitieakkoord staat "We doen nu vast de voorbereidende onderzoeken die nodig zijn om later tot een goede keuze voor de schaatssport in te komen." en duidelijk is geworden dat hier in 2023 een plan van aanpak voor zal komen
- Er tevens in het coalitie akkoord staat: "Ook wordt zwembad Winkelsteeg een duurzaam zwembad, dat bv. verwarmd wordt met restwarmte van bedrijven in het gebied."
- Er op allerlei plekken in het land zwembaden en ijsbanen met sluiting worden bedreigd omdat de energiekosten te hoog zijn.

Overwegende dat

- Zowel zwembaden als ijsbanen energie slurpende voorzieningen zijn
- Klimaatdoelstellingen, duurzaamheidsdoelstelling en de huidige energiecrisis het logisch maken om warmte/kou terugwinning te optimaliseren
- Dit ook past bij de doelstellingen zoals verwoord op pagina 106 in de SB "We willen een energie neutrale organisatie worden. Daar hoort ook de realisatie van een energie neutrale en aardgasvrije vastgoedportefeuille bij met een zo laag mogelijk energieverbruik en zo hoog mogelijke realisatie van duurzame energie. Om dit te bereiken gaan we op logische momenten aanpassingen en verbeteringen uitvoeren aan de gemeentelijke gebouwen om van het aardgas af te komen, energiebesparende maatregelen te nemen, energiemanagement toe te passen en duurzame energie op te wekken."
- De indieners het uitgangspunt dat gemeentelijke voorzieningen afhankelijk zijn van bedrijven in de omgeving voor hun warmte/kou risicovol vinden
- Er nu een logisch moment ligt om te onderzoeken om niet alleen het zwembad met de JMH te combineren maar ook met de ijsbaan zodat er een energie neutrale zelfvoorzienende (top) sportlocatie kan worden ontwikkeld. En het dus voor de hand ligt dat Nijmegen een zwembad combineert met een ijsbaan waardoor de vrijgekomen warmte bij het maken van ijs gebruikt kan worden voor het verwarmen van het bad.

Besluit:

Aan beslispunt 1 toe te voegen, met dien verstande dat op pagina 108 van de begroting de volgende tekst wordt vervangen/toegevoegd:

Zwembad Winkelsteeg /sporthal locatie Winkelsteeg

Tijdens de locatiestudie voor het zwembad is de locatie Jan Massink Hal nadrukkelijker in beeld gekomen, evenals de Jan Massink Hal zelf. Het college ziet een grote meerwaarde in het integreren van de huidige Jan Massink Hal in de ontwikkeling van het nieuwe zwembad binnen Winkelsteeg. De JMH is reeds 40 jaar oud, voldoet niet aan de huidige eisen qua duurzaamheid en energie-efficiëntie en is op afzienbare termijn aan vervanging toe. Het realiseren van een nieuw zwembad in de Winkelsteeg met een dubbele sporthal op de eerste verdieping ter vervanging van de huidige JMH biedt vele voordelen en is daarom een serieuze optie.

En te vervangen door de volgende tekst:

Zwembad /Sporthal / Ijsbaan locatie Winkelsteeg

Tijdens de locatiestudie voor het zwembad is de locatie Jan Massink Hal nadrukkelijker in beeld gekomen, evenals de Jan Massink Hal zelf. Het college ziet een grote meerwaarde in het integreren van de huidige Jan Massink Hal in de ontwikkeling van het nieuwe zwembad binnen Winkelsteeg. De JMH is reeds 40 jaar oud, voldoet niet aan de huidige eisen qua duurzaamheid en energie-efficiëntie en is op afzienbare termijn aan vervanging toe. Het realiseren van een nieuw zwembad in de Winkelsteeg met een dubbele sporthal op de eerste verdieping ter vervanging van de huidige JMH biedt vele voordelen en is daarom een serieuze optie. Het onderzoek naar de toekomst van het Triavium staat gepland voor 2023.

Gezien de ambities mbt een energie neutrale en aardgasvrije vastgoed portefeuille wordt ook onderzocht of het Triavium aan deze ontwikkeling kan worden toegevoegd zodat er een robuuste en energieneutrale (top) sportlocatie in Nijmegen kan komen.

10 stemmen voor: Partij voor de Dieren, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

28 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP

Amendement verworpen

Stemuitslag raadsvoorstel:

21 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66

17 stemmen tegen: PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022

Voorstel aanvaard

Geamendeerd besluit

1. De stadsbegroting 2023 – 2026 vast te stellen, met dien verstande dat:
 - a. in het programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg Bij het doel ‘We versterken jeugdigen en gezinnen zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk.’ zoals beschreven op <https://nijmegen.begroting-2023.nl/p54289/doelenboom> de activiteit rond pleegzorg als volgt te wijzigen: “We zetten blijvend in op een doorlopende wervingscampagne voor pleegzorg, zodat er meer aandacht, kennis en bekendheid rondom pleegouderschap komt en blijft. We hopen dat meer mensen zich aanmelden als pleegouder waardoor de beschikbaarheid van pleeggezinnen vergroot wordt voor kinderen op de wachtlijst. Daarnaast zetten we ons in voor het behoud van pleegouders en ondersteunen hen waar mogelijk.”
 - b. in het programma Welzijn, wijkontwikkeling en zorg Bij het doel ‘We bieden slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling een veilige omgeving en er wordt ingezet op het voorkomen, vroegsignaleren, stoppen en duurzaam doorbreken van geweld.’ zoals beschreven op <https://nijmegen.begroting-2023.nl/p54289/doelenboom> de activiteit rond kindermishandeling en huiselijk geweld als volgt te wijzigen: “We blijven aandacht vragen voor kinderen en jongeren met een onveilige thuissituatie bij de kinderopvang, het onderwijs en sportverenigingen.”
2. De veranderingen in de begroting vast te stellen zoals opgenomen in het deel Begroting -> Financieel beeld -> Programmabegroting.
3. Het investeringsplan 2023 – 2026 vast te stellen dat is opgenomen in de paragraaf investeringen; inclusief de nieuwe investeringen die voorgesteld worden in het deel Begroting -> Financieel beeld -> Investeringsplan.
4. De onttrekkingen en stortingen in de saldireserve te verwerken zoals opgenomen in het Begroting -> Financieel beeld -> Programmabegroting en toegelicht in het programma Financiën -> Veranderingen in de begroting.
5. De subsidieplafonds voor de betreffende programma’s vast te stellen volgens het overzicht in het deel Financiële begroting > subsidies > subsidieplafonds.

6. De wijziging van de indexeringspercentages voor de programmabegroting voor 2023 vast te stellen zoals opgenomen in het deel Financiële begroting -> Grondslagen en uitgangspunten.
7. De grondslagen en uitgangspunten vast te stellen voor de grondexploitaties zoals opgenomen in het deel Financiële begroting -> Grondslagen en uitgangspunten.

7.2 Raadsvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen en Foodvalley (72/2022)

1. Het 'Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel I) vast te stellen.
2. De 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-A) met daarin het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-B) vast te stellen als basis voor de verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten akkoord.
3. Bij de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley - in de Gebiedsuitwerkingen - de volgende overwegingen mee te geven:
 - a) De grote ontwikkellocaties in Nijmegen vragen randvoorwaardelijk een versnelde mobiliteitsaanpak in de regio Rijk van Nijmegen, waarbij de mogelijkheden voor bv HUBS, Hoogwaardig openbaar vervoer en goede fietsverbindingen een gemeente overstijgende karakter hebben. Wij verzoeken om dit expliciet mee te nemen in de verdere uitwerking.
 - b) De binnenstedelijk verdichting in Nijmegen vraagt om een versterking van de groen-blauwe structuren in (de omgeving van) Nijmegen en de aangrenzende gemeenten. We werken dit graag verder uit met de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Wijchen, Heumen.
 - c) Nijmegen vindt het van belang om in de gebiedsuitwerkingen, naast de woningbouwopgave ook ruimte te geven aan ruimtelijke kansen om de economie te versterken en het aantal banen te laten meegroeien.

Motie Verbeter de doorstroming in de verstedelijkingsstrategie, voor dieren Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 2 november 2022,

Constateernde dat:

- Er in de verstedelijkingsstrategie wordt gerept over meer recreatie in natuur;
- Recreatie in natuur verstoring kan werken voor diverse diersoorten;
- Door geluidsoverlast, paden en andere elementen die de mens toevoegt aan de natuur deze voor veel dieren versnipperd en begrensd raakt;
- De verstedelijkingsstrategie vol inzet op het gebruik van de mens van het gebied Arnhem, Nijmegen en Foodvalley;
- Gemeente Nijmegen de biodiversiteitscrisis heeft uitgeroepen;

Overwegende dat:

- Behoud van een goede structuur van natuur en biodiversiteit ook goed is voor de mens;
- We hierom de mobiliteit-en aaneengeslotenheid van natuur moeten bewaken;
- We een tweede Mountainbike Trail situatie zouden moeten willen voorkomen waarbij diverse diersoorten door recreatieve bezigheden van de mens verstoord of zelfs gedood worden;

Verzoekt het College:

1. Bij de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie in te zetten op spaarzaam zijn met het invullen van recreatieve functies voor de mens in groen en natuur;
2. Te waken dat de mobiliteit van planten en dieren in natuur en natuurgebieden gewaarborgd blijft om het raamwerk voor biodiversiteitsbehoud overeind te houden;

10 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP (2), VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV

28 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP (1), CDA

Motie verworpen

Hans van Hooft wordt geacht tegen te hebben gestemd.

**Amendement Maak van de verstedelijkingsstrategie geen verstedelijkingstragedie
Indiener: Maarten Bakker (VVD)**

Amendement behorend bij agendapunt 7.2 Raadvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen, Foodvalley van de raadsvergadering van woensdag 2 november 2022,

Constateerend dat:

- in de Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley in het hoofdstuk 'Nijmegen West' onder het kopje 'Mobiliteit' met alle soorten vervoer rekening wordt gehouden behalve de auto;
- tienduizenden Nijmegenaren nu en over vele jaren een auto hebben;
- velen van hen deze en in de toekomst nodig hebben om op hun werk te komen; en dat
- daar bovenop de komende jaren volgens planning duizenden extra woningen in Nijmegen West gerealiseerd zullen worden, waardoor dit aantal alleen maar zal toenemen.

Overwegend dat:

- het inzetten op alternatieven altijd verstandig is, maar nooit een eenzijdige enige oplossing;
- met duizenden extra woningen er ook sowieso extra auto's bijkomen;
- keuzevrijheid van vervoer belangrijk en vaak zelfs noodzakelijk is; en dat
- de auto een van die keuzes is en zal blijven.

Besluit:

Aan beslispoint 2 toe te voegen, met dien verstande dat de Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley op pagina 28 als volgt gewijzigd wordt:

Van: 'De focus ligt op fiets en openbaar vervoer. We werken ook aan het versterken van Mobility as a Service (MaaS).'

naar: 'De focus ligt op fiets en openbaar vervoer. We werken ook aan het versterken van Mobility as a Service (MaaS). Daarnaast blijven we autogebruik faciliteren en stimuleren we de transitie naar elektrisch rijden.'

7 stemmen voor: VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP

Amendement verworpen

Stemuitslag raadsvoorstel:

32 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD (1), CDA, ODV

6 stemmen tegen: Partij voor de Dieren, VVD (2), GewoonNijmegen.Nu

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Voorstel aanvaard

8 STEMSTUKKEN

8.1 Wensen en Bedenkingen Ontwerp DVO MGR/Werkbedrijf

38 stemmen voor
de heer Selman (PvdA) wordt geacht zich te hebben onthouden van stemming

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Wensen en bedenkingen aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van de PvdA

9 **BEHANDELADVIES NOG TE BEPALEN/OVERIG**

10 Ingekomen stukken

10.1 Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 23 september 2022 van R. Essers inzake Woo-verzoek

A2 d.d. 1 oktober 2022 van R. Essers inzake Stand van zaken project Dorpensingel

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.2 Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 d.d. 6 september 2022 van de Klachtencommissie Woningcorporaties inzake Jaarverslag 2021

B2 d.d. 9 september 2022 van Suïcide Preventie Centrum inzake Suïcidepreventie

B3 d.d. 12 september 2022 van RAD regio Arnhem Nijmegen inzake RAD jaarverslag 2021

B4 d.d. 12 september 2022 van B. Hulsman inzake Veiligheid van Nijmegen

B5 d.d. 14 september 2022 van MGR Rijk van Nijmegen inzake Tussenrapportage MGR 2022

Bijlage bij B5 d.d. 14 september 2022 van MGR Rijk van Nijmegen inzake Tussenrapportage MGR 2022

B6 d.d. 19 september 2022 van Greenports Nederland inzake Internationale medewerkers

B7 d.d. 20 september 2022 van Belangenvereniging Weezenhof e.o. inzake Bestemmingsplan vrijgegeven voor terinzagelegging

B8 d.d. 19 september 2022 van de VNG inzake Ondertekening van het Integraal Zorgakkoord

B9 d.d. 20 september 2022 van GGD Gelderland-Zuid inzake Opmerkingen zienswijzen jaarstukken 2021, begrotingswijziging 2022 en programmabegroting 2023

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.3 Brieven nog in behandeling

10.4 Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

10.4.1 D1 d.d. 30 augustus 2022 inzake Evaluatie van activiteiten gericht op het terugdringen van overlast veroorzaakt door particuliere houtstook

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.2 D2 d.d. 30 augustus 2022 inzake Rigter/R2

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

Brief is toegelicht d.d. 12 oktober 2022

10.4.3 D3 d.d. 30 augustus 2022 inzake Voortgangsrapportage Subsidies 2021

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.4 D4 d.d. 30 augustus 2022 inzake Luchtkwaliteit en bedrijven Nijmegen-West en Weurt

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.5 D5 d.d. 6 september 2022 inzake Meldpunt discriminatie internationale studenten

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.6 D6 d.d. 6 september 2022 inzake Reactie op concept vervoerplan Breng 2023

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.7 D7 d.d. 13 september 2022 inzake Ontwerp-Dienstverleningsovereenkomst gemeente Nijmegen en Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen 2023

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

Brief is besproken d.d. 12 oktober 2022

10.4.8 D8 d.d. 13 september 2022 inzake Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de Politieke Avond van 13 juli 2022

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.9 D9 d.d. 13 september 2022 inzake Toezeggingen over Prestatieafspraken woningcorporaties en huurdersorganisaties 2022 tijdens Politieke avond 9 februari

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.10 D10 d.d. 20 september 2022 inzake Klimaatstresstest Nijmegen

Brief wordt besproken tijdens een volgende politieke avond

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.11 D11 d.d. 20 september 2022 inzake Stand van zaken gascontract

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.12 D12 d.d. 20 september 2022 inzake Opvang vluchtelingen: regionale opdracht opvang vluchtelingen

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.4.13 D13 d.d. 20 september 2022 inzake Startnotitie & evaluatie schuldhelpverlening

Brief wordt besproken tijdens een volgende politieke avond

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten

10.5 Brieven van interne organen en adviescommissies ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D14 d.d. 27 september 2022 van de Rekenkamer Nijmegen inzake Rekenkamerbrief uitvoering Wob-voortuitblik uitvoering Woo

Raadsbesluit d.d. 2 november 2022:

Conform besloten